

Utrikesutskottets betänkande 2025/26:UU10

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna och föreslår också att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Utskottet har utifrån motionsyrkandenas innehåll koncentrerat behandlingen av skrivelsen till vissa övergripande frågor, utrikespolitiken, sanktioner, den gemensamma handelspolitiken och EU:s bilaterala och regionala relationer.

I betänkandet finns 15 reservationer (S, V, C, MP) och ett särskilt yttrande (SD).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025.

39 yrkanden i en följdmotion.

Två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

61 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Övergripande frågor	6
Utrikespolitik.....	16
Sanktioner.....	21
Den gemensamma handelspolitiken	26
EU:s bilaterala och regionala relationer	31
Skrivelsen	37
Motioner som bereds förenklat.....	37
Reservationer	38
1. Övergripande frågor, punkt 1 (S).....	38
2. Övergripande frågor, punkt 1 (V).....	38
3. Övergripande frågor, punkt 1 (C)	39
4. Utrikespolitik, punkt 2 (S).....	40
5. Utrikespolitik, punkt 2 (V)	41
6. Utrikespolitik, punkt 2 (C).....	42
7. Sanktioner, punkt 3 (S).....	42
8. Sanktioner, punkt 3 (V)	43
9. Sanktioner, punkt 3 (C)	44
10. Sanktioner, punkt 3 (MP)	45
11. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (V).....	45
12. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (C)	46
13. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (MP)	47
14. EU:s bilaterala och regionala relationer, punkt 5 (S).....	47
15. EU:s bilaterala och regionala relationer, punkt 5 (V)	48
Särskilt yttrande.....	50
Utrikespolitik, punkt 2 (SD).....	50
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	51
Skrivelsen.....	51
Följdmotionen	51
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	54
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	55
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	62
<i>Bilaga 3</i>	
Finansutskottets yttrande 2025/26:FiU3y	63
<i>Bilaga 4</i>	
Skatteutskottets yttrande 2025/26:SkU7y	79
<i>Bilaga 5</i>	
EU-nämndens yttrande 2025/26:EUN1y	87

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Övergripande frågor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 36,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 34 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 37.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (C)

2. Utrikespolitik

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C) yrkande 2,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 30 och 33,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 2, 5 och 15.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (C)

3. Sanktioner

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7,

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40,

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 34,

2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 35,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 5 och 6,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 39 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 25, 26 och 28.

Reservation 7 (S)

Reservation 8 (V)

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (MP)

4. Den gemensamma handelspolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 31,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 33 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 11 (V)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (MP)

5. EU:s bilaterala och regionala relationer

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 6,

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 31, 35 och 36,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 12 och 27.

Reservation 14 (S)

Reservation 15 (V)

6. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:115 till handlingarna.

7. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 28 maj 2026

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Linnéa Wickman (S), Fredrik Malm (L), Annika Strandhäll (S), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Rasmus Giertz (SD) och Anna Lasses (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen ska enligt 9 kap. 21 § riksdagsordningen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten i Europeiska unionen (EU). Den 5 mars 2026 beslutade regeringen om skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025. Skrivelsen lämnades till riksdagen den 12 mars 2026.

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse och 39 yrkanden i en följdmotion. Utskottet behandlar även ca 63 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25 och 2025/26. Av motionsyrkandena har 68 yrkanden beretts i förenklad ordning enligt de riktlinjer som riksdagen har slagit fast med anledning av Riksdagskommitténs betänkande Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet beslutade den 19 mars 2026 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över skrivelsen och eventuella följdmotioner inom deras respektive beredningsområden. Utskottet beslutade samtidigt att ge EU-nämnden tillfälle att yttra sig över skrivelsen (prot. 2025/26:28). Finansutskottet, skatteutskottet och EU-nämnden har lämnat yttranden och dessa återfinns i sin helhet i bilagorna 3–5.

Regeringens skrivelse är tillbakablickande och täcker samtliga EU:s verksamhetsområden. Motionsyrkandena tar i sin tur sikte på enskilda delar av verksamheten och på hur regeringen bör agera framöver.

Under året har utskottet fått information av Utrikesdepartementet inför utrikesrådets möten. Den 3 november 2025 genomförde utskottet ett offentligt sammanträde om kommissionens arbetsprogram för 2026, vid vilket den svenska kommissionären Jessica Roswall redogjorde för arbetsprogrammet. I sammanträdet deltog ledamöter även från övriga utskott och EU-nämnden. Vidare har utskottet tagit del av kommissionens allmänna rapport om verksamheten i EU 2025, som upprättas i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) artikel 249.2 och som lämnades till riksdagen den 3 februari 2026.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2025. Skrivelsen ger en övergripande beskrivning av EU:s utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, samarbetet om rättsliga och inrikes frågor samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i EU och redovisar bredden i dess frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

Utskottets överväganden

Övergripande frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vissa övergripande frågor.
Jämför reservation 1 (S), 2 (V) och 3 (C).

Skrivelsen

Den 2 juli presenterade Europeiska kommissionen ett förslag om ändring av den europeiska klimatlagen, med ett klimatmål till 2040 om 90 procents nettominskning av utsläppen till 2040, jämfört med 1990. Förslaget innehöll utöver ett klimatmål för 2040 ett antal flexibiliteter för genomförandet, inklusive att EU ska kunna tillgodoräkna sig en begränsad mängd utsläppskrediter enligt Parisavtalets artikel 6.

I början av november 2025 presenterade kommissionen sitt årliga utvidgningspaket med bedömningar av och rekommendationer om reformläget och EU-närmandeprocessen i länderna på västra Balkan, Turkiet, Ukraina, Moldavien och Georgien. Kommissionen uppmärksammade tydliga framsteg inom utvidgningsprocessen under året och konstaterade att utvidgningen är en realistisk möjlighet under de kommande åren mot bakgrund av hur anslutningsprocessen för några kandidatländer har avancerat.

I juli 2025 presenterade kommissionen sitt förslag till nästa långtidsbudget, ett lagstiftningspaket om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034, COM(2025) 571. Kommissionen föreslår en mer flexibel och förenklad budgetstruktur med färre rubriker och program. Den föreslagna budgetramen uppgår till 1 763 miljarder euro i 2025 års priser, motsvarande 1,26 procent av EU:s samlade bruttonationalinkomst. Budgeten föreslås organiseras under fyra övergripande rubriker:

1. Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk, ruralt och maritimt välstånd och säkerhet
2. Konkurrenskraft, välstånd och säkerhet
3. Europa i världen
4. Administration.

Regeringen välkomnar förslagens inriktning, dvs. en budget med större fokus på säkerhet och försvar, inklusive ett bibehållet starkt stöd till Ukraina, samt konkurrenskraft. Regeringen ger också stöd till förslaget om en förenklad struktur med färre rubriker och program. Regeringen anser dock att förslaget är för expansivt med kraftiga ökning av volym i budgetramen. Regeringen anser i stället att neddragningar och omprioriteringar är nödvändiga och också att Sveriges rabatt på EU-avgiften måste förnyas.

Kommissionen gav i juli 2025 sin rekommendation för ett rådsbeslut om mandat att inleda förhandlingar om ett avtal om utökat administrativt samarbete på skatteområdet mellan Norge och EU. Rådet för ekonomiska och finansiella frågor beslutade i oktober att ge kommissionen ett sådant mandat. I oktober 2025 beslutade även rådet att anta kommissionens framförhandlade ändringar i EU:s avtal med Schweiz, Lichtenstein, Monaco, Andorra och San Marino så att dessa överensstämmer med den uppdaterade globala standarden för utbyte av upplysningar om finansiella konton.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 36 anförs att en fortsatt utvidgning av EU måste göras på ett ansvarsfullt sätt.

I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 8 anförs att regeringen bör verka för att EU inför en feministisk budget. Vidare anförs i yrkande 37 att Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder.

I kommittémotion 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 34 anförs att regeringen ska verka för att kommissionen presenterar en mekanism, likt demokratilåset, så att de medlemsländer som inte gör sin del av klimatarbetet får sin EU-finansiering indragen.

Bakgrund

EU:s utvidgning

Enligt artikel 49 i EU-fördraget får varje europeisk stat som respekterar och förbinder sig att främja de värden som avses i fördragets artikel 2 ansöka om att bli medlem av unionen. Ansökan ska ställas till rådet, som beslutar om ansökan med enhällighet efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. De villkor som Europeiska rådet har enats om ska beaktas. Av artikel 49 framgår det vidare att villkoren för att upptas som medlem och nödvändiga anpassningar av EU:s fördrag ska fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Avtalet ska föreläggas samtliga avtalsparter för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser. Europeiska rådet enades vid sitt möte i Köpenhamn i juni 1993 om ett antal krav som ska ställas på blivande medlemsstater. De s.k. Köpenhamnskriterierna handlar om att kandidatlandet ska uppvisa

- stabila institutioner som kan garantera demokrati, rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och respekt för och skydd av minoriteter
- en fungerande marknadsekonomi och kapacitet att hantera konkurrens-tryck och marknadskrafter inom unionen
- förmåga att fullgöra de skyldigheter som följer av medlemskapet, inklusive anslutningen till målen om politisk, ekonomisk och monetär union.

I Europeiska rådets slutsatser framhålls även unionens förmåga att ta emot nya medlemsstater samtidigt som det är viktigt att beakta takten i den europeiska integrationen. Den 26 mars 2020 ställde sig Europeiska rådets medlemmar i ett gemensamt uttalande bakom de slutsatser som ministerrådet hade godkänt dagen innan om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen. I dessa slutsatser ställde sig rådet bakom den reviderade utvidgningsmetod som kommissionen presenterat i meddelande COM (2020) 57 om en förbättrad anslutningsprocess. Genom meddelandet gavs nya impulser till anslutningsprocessen genom att göra den mer förutsägbar, trovärdig och dynamisk samt underställa den en starkare politisk styrning på grundval av objektiva kriterier och strikt positiv och negativ villkorlighet samt reversibilitet med grundläggande demokratiska, rättsstatliga och ekonomiska reformer som huvudmål (rådets dokument 7002/20). Enligt den reviderade utvidgningsmetoden ska förhandlingarna om de grundläggande principerna inledas först, avslutas sist och bestämma den övergripande takten i förhandlingarna. För att öka dynamiken i förhandlingsprocessen ska de 33 förhandlingskapitlen delas in i sex tematiska kluster som öppnas i sin helhet när riktmärken för detta har uppnåtts.

EU:s övergripande klimatpolitik

Europeiska kommissionen presenterade i december 2019 sitt meddelande om den europeiska gröna given (COM(2019) 640). Den gröna given är en tillväxtstrategi som syftar till att ställa om EU till ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där det 2050 inte längre förekommer några nettoutsläpp av växthusgaser, och där den ekonomiska tillväxten har frikopplats från förbrukningen av resurser.

Den 30 juni 2021 antogs den europeiska klimatlagen (EU) 2021/1119. Klimatlagen innebär att målen i EU:s gröna giv om att ekonomin och samhället i EU ska bli klimatneutrala till 2050 är rättsligt bindande. Klimatneutralitetsmålet innebär att växthusgasutsläpp och växthusgasupptag i hela unionen som regleras i unionsrätten ska vara i balans inom unionen senast 2050 så att utsläppen vid den tidpunkten minskar till noll genom minskade utsläpp, investeringar i miljövänlig teknik och insatser för naturskydd. Därefter ska unionen sträva efter att uppnå negativa utsläpp. Klimatlagen syftar till att all EU-politik och alla sektorer i ekonomin bidrar till målet. Klimatlagen innehåller vidare bl.a. följande mål och åtgärder för att nå målet om klimatneutralitet till 2050:

- Utsläppen av växthusgaser ska (efter avdrag för upptag) till 2030 nå en nettominskning med minst 55 procent jämfört med 1990 års nivåer. Nettoupptagens bidrag till unionens klimatmål för 2030 begränsas till 225 miljoner ton koldioxidekvivalenter.
- För att förbättra unionens kolsänka i överensstämmelse med målet att uppnå klimatneutralitet senast 2050 ska unionen sträva efter att uppnå en större volym på sin nettokolsänka 2030.

I juli 2021 lade kommissionen fram ett lagstiftningspaket för att nå det nya 2030-målet. Paketet kallas 55-procentspaketet (Fit for 55) och innehåller bindande regler på klimat-, energi- och transportområdena som styr hur EU ska nå minst 55 procent minskade nettoutsläpp till 2030 jämfört med 1990 och nå klimatneutralitet senast 2050.

Enligt EU:s klimatlag ska EU även besluta om ett EU-gemensamt klimatmål till 2040 på vägen mot klimatneutralitet 2050. Kommissionen lade den 6 februari 2024 fram ett meddelande med tillhörande konsekvensanalys där den rekommenderade att EU beslutar om ett nettomål om att minska utsläppen med minst 90 procent (netto) till 2040 jämfört med 1990 års nivåer. I november 2025 nådde EU:s miljöministrar en överenskommelse om en ändring av EU:s klimatlag, som fastställer ett bindande mål för EU att minska nettoutsläppen av växthusgaser med 90 procent till 2040. Överenskommelsen innebär att rådet behöll kommissionens förslag med vissa justeringar om ett mål för 2040 om att minska utsläppen av växthusgaser med 90 procent, med ett antal möjligheter till flexibilitet. Rådets allmänna riktlinje syftar till att stärka bestämmelserna om konkurrenskraft, social rättvisa och energitrygghet och att omställningen ska stödja såväl europeisk industri som europeiska medborgare. Ministrarna kom även överens om en förstärkt översynmekanism som bl.a. omfattar möjligheten att se över målet för 2040 baserat på bl.a. konkurrenskraft, energipriser, sociala effekter och teknisk utveckling. I november 2025 röstade Europaparlamentet för att minska EU:s nettoutsläpp med 90 procent till 2040. Parlamentet och ministerrådet ingick en informell överenskommelse i december 2025. Europaparlamentet har även röstat om den informella överenskommelsen, och ministerrådet har antagit rättsakten.

Utsläppen utanför det befintliga utsläppshandelssystemet EU ETS kallas för den icke-handlande sektorn och regleras av förordningen om ansvarsfördelning (Effort Sharing Regulation, ESR). Förordningen reglerar främst utsläppen från byggnader, vägtransporter, arbetsmaskiner, jordbruk, avfall och mindre industrier. Dessa sektorer står tillsammans för ca 60 procent av EU:s totala utsläpp. För att nå EU:s klimatmål till 2030 ska utsläppen i ESR-sektorn minska med 40 procent jämfört med 2005. Detta mål har fördelats mellan medlemsstaterna baserat på bl.a. ländernas BNP per capita. Sverige har tillsammans med Finland, Danmark, Luxemburg och Tyskland fått det högsta betinget, att minska sina respektive utsläpp med 50 procent till 2030 jämfört med 2005. Spannet mellan medlemsstater med lägst beting och högst beting går från minus 10 till minus 50 procent.

Utsläppsutrymmet i ESR-sektorn fördelas per medlemsstat och år enligt en målbana för hur utsläppen ska minska fram till 2030. Medlemsstaterna är skyldiga att hålla utsläppen under målbanan, vilket innebär att åtagandet i ESR ger en utsläppsbudget eller ett tak för utsläppen samlat för perioden fram till 2030. Förordningen innehåller dock vissa flexibilitetsmekanismer som medger att utsläppsutrymme flyttas mellan åren och att medlemsstater kan överföra utsläppsutrymme sinsemellan. En förutsättning för detta är att medlemsstater väljer att sälja en del av sitt utsläppsutrymme till andra medlemsstater. Sådana

överenskommelser kan ingås både i förväg, med viss begränsning för hur stort utrymme som får överlätas, och i efterhand, när det står klart att säljarlandet har ett överskott. Det finns begränsningar för hur mycket av sitt utsläppsutrymme en medlemsstat får sälja, men det finns inga begränsningar för hur mycket en medlemsstat får köpa från andra medlemsstater. Utöver detta kan medlemsstaterna använda en begränsad mängd utsläppsutrymme som genereras inom marksektorn (LULUCF-förordningen) genom upptag av växthusgaser för att uppfylla sitt åtagande i förordningen om ansvarsfördelning. Vissa medlemsstater, däribland Sverige, har också möjlighet att flytta över ett begränsat utsläppsutrymme från den sektor som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem till ESR-sektorn.

Regeringen anför i den senaste klimathandlingsplanen (skr. 2023/24:59) att Sverige bör verka för att EU antar ett 2040-mål som skapar en samhälls-ekonomiskt effektiv bana mot en klimatneutral union senast 2050 och som tar avstamp i den senaste forskningen på klimatområdet. Alla medlemsstater bör bidra till att vi i EU når klimatmålet för 2040 och klimatneutralitet senast 2050. Sverige bör enligt regeringen verka för att regelverk på EU-nivå som ger incitament till negativa utsläpp i form av bl.a. infångning, avskiljning och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS) tydliggörs, samt att EU:s klimatpolitik ger stöd för ett hållbart och aktivt skogsbruk. Regeringen anför även att Sverige bör fortsätta att verka för att mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (carbon border adjustment mechanism, CBAM) ska utgöra ett effektivt instrument för att minska risken för koldioxidläckage från EU:s inre marknad och samtidigt sätta press på verksamheter i tredjeländer att minska sina utsläpp.

När det gäller frågan om att säkerställa att medlemsländerna i EU fullföljer sina klimatåtaganden uppger Regeringskansliet att kommissionen årligen ska granska medlemsländernas framsteg för att nå åtagandena i ESR och LULUCF inom ramen för en procedur där medlemsstaten behöver ta hänsyn till kommissionens yttrande. Om en medlemsstat inte rättar sig efter yttrandet ska den lämna en förklaring till kommissionen och även offentliggöra denna förklaring. Under 2027 respektive 2032 görs en kontroll av medlemsstatens efterlevnad av ESR och LULUCF för perioden 2021–2025 respektive 2026–2030. Om en medlemsstat under ett givet år, med hänsyn till särskilda omständigheter och användande av flexibilitetsmekanismer, inom ESR släpper ut mer än det tilldelade utrymmet kommer överskottet att läggas på nästkommande år och multipliceras med en faktor på 1,08. En medlemsstat förhindras dessutom tillfälligt att sälja enheter till andra medlemsstater till dess att den är i linje med sitt tilldelade utsläppsutrymme. Om en medlemsstat under 2021–2025 missar målet inom LULUCF kommer motsvarande mängd utsläpp att räknas av från det tilldelade utsläppsutrymmet inom ESR under samma tidsperiod. För perioden 2026–2030 finns ingen sådan avräkning av eventuellt underskott i LULUCF från ESR. I stället finns det en konstruktion som innebär att ett eventuellt underskott under budgetperioden 2026–2029 multipliceras med en faktor på 1,08. Medlemsstaternas eventuella

ackumulerade underskott 2030 ska beaktas när EU-kommissionen lägger fram förslag för perioden efter 2030.

Medlemsstaternas genomförande av EU:s klimatpolitik regleras även av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder, den s.k. styrningsförordningen. I den förordningen finns det krav på att EU:s medlemsstater vart tionde år, med start 2019, tar fram en integrerad nationell energi- och klimatplan för att visa hur de ska uppnå sina bidrag till EU:s mål på energi- och klimatområdet. Styrningsförordningen reglerar hur mål och planer kan och ska uppdateras, vilket gjordes första gången den 30 juni 2024 och därefter ska göras vart tionde år.

Yttranden från andra utskott och EU-nämnden

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet har i sina överläggningar ställt sig bakom regeringens linje att fortsätta ge stöd till Ukraina. Utskottet välkomnar även det pågående arbetet med att tillhandahålla lån till Ukraina genom att använda avkastning från frysta ryska centralbankstillgångar. I likhet med regeringen är utskottet positivt till att gå längre i fråga om dessa tillgångar, under förutsättning att åtgärderna vidtas i enlighet med folkrätten och EU-rätten.

Utskottet understryker vidare att principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning ska vara vägledande för Sverige i förhandlingen om EU:s kommande långtidsbudget för perioden 2028–2034. Enligt utskottet är det centralt att rådet och kommissionen i tillämpningen av den ekonomiska styrningen fullt ut respekterar de nationella parlamentens roll och att fokuset förblir på medlemsländernas skuldållbarhet.

Utskottet välkomnar de framsteg som gjorts i förhandlingarna om flera förslag inom finansmarknadsområdet och följer särskilt förhandlingarna om att inrätta en digital euro.

Utskottet ställde sig kritiskt till kommissionens förslag till EU:s årsbudget för 2026. Sverige röstade som enda land nej till förslaget med motiveringen att överenskommelsen som nåddes som EU:s årsbudget för 2026 inte bedömdes garantera tillräckliga marginaler för det kommande budgetåret.

Regeringen stämde inför förhandlingarna om EU:s långtidsbudget för perioden 2028–2034 av prioriteringarna för utformningen av EU:s budget på längre sikt i överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden. Mot denna bakgrund anser utskottet att motion 2025/26:3988 yrkande 8 bör avslås.

Avslutningsvis välkomnar utskottet åtgärder som syftar till att stärka den finansiella stabiliteten samt den förnyade diskussionen om en spar- och investeringsunion. Det är enligt utskottet angeläget att sådana åtgärder utformas med hänsyn till hela den inre marknaden och möjliggör en likvärdig behandling av medlemsstater som har respektive inte har euron som valuta.

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet konstaterar inledningsvis att frågan om att motverka skatteflykt, skatteundandragande och skadlig skattekonkurrens fortsätter ha en hög politisk prioritet.

Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag om en tilläggsskatt för att säkerställa att stora multinationella koncerners vinster beskattas med en effektiv skattesats om minst 15 procent. Syftet med förslaget var att genomföra rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen och därigenom förhindra skatteflykt och aggressiv skatteplanering.

Regeringen arbetar kontinuerligt med att vidta åtgärder som motverkar skatteflykt och skatteundandragande. Exempelvis deltar regeringen mycket aktivt i OECD:s och G20:s gemensamma projekt för att motverka urholkning av skattebasen och överföring av vinster (base erosion and profit shifting, BEPS). Sverige har genomfört EU:s s.k. skatteflyktsdirektiv. Regeringen arbetar vidare med att uppdatera befintliga skatteavtal och förhandla nya för att säkerställa att de är i linje med aktuella internationella standarder. Regeringen deltar i arbetet med att ytterligare stärka det administrativa samarbetet i fråga om beskattning. Regeringen deltar också i arbetet med att uppdatera EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet för att säkerställa att kriterierna för god förvaltning på skatteområdet är uppfyllda. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkande 2025/26:3988 yrkande 37.

EU-nämndens yttrande

Regeringen har samrått med EU-nämnden inför möten i Europeiska rådet där bl.a. Ukraina, Mellanöstern, den kommande fleråriga budgetramen (nästa långtidsbudget), konkurrenskraft och regelförenkling diskuterats. Regeringen har vid samtliga tillfällen fått stöd för sina ståndpunkter med delvis oliklydande avvikande ståndpunkter från tre partier (S, V och MP).

Inom ramen för den årliga rättsstatsdialogen har det genomförts både landspecifika dialoger och en horisontell diskussion om kommissionens årliga rapport om rättsstatsprincipen som omfattar fyra kandidatländer (Albanien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien). Sammantaget har det funnits stöd för regeringens hållning med avvikande ståndpunkt från tre partier (S, V och MP) vid en landspecifik diskussion. Nämnden har vidare gett regeringen stöd för dess linje när det gäller hanteringen av unionens värden i Ungern, med en avvikande ståndpunkt från ett parti (S).

Vid alla tillfällen där den fleråriga budgetramen 2028–2034 behandlats av nämnden har regeringen fått stöd för sin linje, med avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP). Vid nämndens behandling av de s.k. omnibuspaketen (övergripande paket) om förenkling av lagstiftning och översiktsrapporten om förenkling, genomförande och efterlevnad har regeringen fått stöd för sin inriktning, med avvikande ståndpunkter från flera

partier (S, V, C och MP). Regeringen fick även stöd för sin ståndpunkt vid nämndens behandling av ändring av förordning om förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen.

Nämnden har gett regeringen stöd för sin linje vid samtliga tillfällen när det gäller förberedande diskussioner i allmänna rådet inför Europeiska rådets möten. Avvikande ståndpunkter har funnits vid olika tillfällen från flera partier (S, SD, V, C och MP). Regeringen har fått stöd för sin hållning när det gäller lagstiftningsplaneringen, inklusive kommissionens arbetsprogram och den gemensamma förklaringen, med avvikande ståndpunkter vid vissa tillfällen från flera partier (S, V, C och MP). Regeringen fick även stöd för sin ståndpunkt vid nämndens behandling av slutsatser om EU:s utvidgning.

Inför möten i rådet för ekonomiska och finansiella frågor under 2025 var ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands krig mot Ukraina ett återkommande tema. Regeringen har även samrått inför antagande av ett stort antal genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Regeringen har genomgående fått stöd i nämnden för sin hållning i båda dessa frågor. Fyra partier anmälde avvikande ståndpunkter vid samråd i nämnden (S, V, C och MP) när konkurrenskraft och finansiella aspekter av energipriser skulle behandlas vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor. När rådet skulle anta en politisk överenskommelse om avskaffande av tröskelvärdet för tullbefrielse fick regeringen stöd för sin linje i nämnden. Regeringen fick även stöd för sin ståndpunkt när det gällde det kompromissförslag som slutligen lades fram av ordförandeskapet.

Nämnden har behandlat olika rättsakter kopplade till migrationsområdet inför möten i rådet för rättsliga och inrikes frågor. Regeringen fick stöd för sin linje avseende återvändandeförordningen och tillämpning av begreppet säkra länder i asylprocedurförordningen, men tre partier anmälde vid dessa tillfällen avvikande ståndpunkter (V, C och MP). Det fanns även stöd för regeringens linje när rådet skulle anta en allmän inriktning om en EU-gemensam lista över säkra ursprungsländer. Två partier anmälde en gemensam avvikande ståndpunkt (V och MP). Det fanns även stöd för regeringens hållning när det gällde genomförandet av migrations- och asylopakten, men två partier anmälde avvikande ståndpunkter (V och MP). Regeringen har fått stöd för sin linje avseende Frontex framtid med avvikande ståndpunkter från tre partier (SD, V och MP). Nämnden har gett regeringen stöd för dess hållning när det gäller strafflöshet för Rysslands brott i samband med kriget i Ukraina. Regeringen har även fått stöd när det gäller rättsstatsprincipen på det rättsliga området, rättsstatsprincipen som en grundläggande pelare för demokratin samt slutsatser om kommissionens årliga rapport om tillämpningen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna inför möten med rådet för rättsliga och inrikes frågor.

Regeringen har fått stöd för sin linje vid samråd inför rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor. När det gäller slutsatser som ska antas av detta ministerråd har det varit avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP) när det gäller social inkludering

av personer med funktionsnedsättning och slutsatser om den framtida EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad. Regeringen har fått stöd för sin linje när det gäller den europeiska planeringsterminen, med undantag för främjande av social inkludering och sammanhållning genom en konsekvent social- och bostadspolitik där två partier (V och MP) hade en avvikande ståndpunkt. Nämnden har gett stöd för regeringens inriktning när det gäller regelförenkling inom sysselsättningsområdet och det sociala området, och det fanns en avvikande ståndpunkt från två partier (V och MP). Regeringen har även fått stöd för sin hållning i hälsofrågor.

Regeringen har fått stöd för sin linje när det gäller färdplanen för att upphöra med import från Ryssland, med en avvikande ståndpunkt (S, V, C och MP). Regeringen fick även stöd för sin linje för handlingsplanen för överkomliga energipriser, med oliklydande avvikande ståndpunkter från två partier (V och MP).

Inför möten i konkurrenskraftsrådet har regeringen fått ett brett stöd för en ny strategi för den inre marknaden. Regeringen fick stöd för sin inriktning när det gäller ett övergripande förenklingspaket, men med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP), delvis likalydande. Regeringen fick stöd för sin linje när det gäller ett förslag till förordning om inrättande av en europeisk konkurrenskraftsfond, men två partier lämnade oliklydande avvikande ståndpunkter (V och MP).

Regeringen har fått stöd för sin linje inför möten i rådet för jordbruk och fiske. När det gäller reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken fanns oliklydande avvikande ståndpunkter från två partier (S och MP). När det gäller ett förenklingspaket (Omnibus III) för den gemensamma jordbrukspolitiken fanns det en likalydande avvikande ståndpunkt från tre partier (S, V och MP). Regeringen samrådde om kommissionens förslag till fiskemöjligheter i Östersjön och fick stöd för sin ståndpunkt med delvis likalydande ståndpunkter från fyra partier (S, V, C och MP). Regeringen röstade vid rådsmötet nej till kommissionens förslag. Regeringen fick stöd för sin inriktning i EU:s årliga samråd om fiskemöjligheter med Storbritannien, men inte i EU:s årliga samråd med Norge i samma fråga där tre partier lämnade avvikande ståndpunkter (S, V och MP).

Inför möten i miljørådet har regeringen fått stöd för sin position avseende den europeiska klimatlagen, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Nämnden har gett regeringen stöd för slutsatser som kopplas till den 30:e partskonferensen (COP 30) för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Vid nämndens behandling av diskussionen om miljödimensionen av given för en ren industri fick regeringen stöd för sin linje, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Inför en diskussion om EU:s bioekonomistrategi fick regeringen stöd av nämnden för sin linje, men med avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP).

Utskottets ställningstagande

När det gäller unionens utvidgning anser utskottet i likhet med uttalanden i tidigare betänkanden (senast i utl. 2024/25:UU5) att unionens utvidgning är en geostrategisk investering för fred, säkerhet, stabilitet och välfärd i Europa. Samtidigt är utvidgningen enbart möjlig om anslutningsprocessen uppfattas som legitim och åtnjuter brett stöd i medlemsstaterna. För att säkerställa detta är det avgörande att anslutningsprocessen är och fortsätter att vara meritbaserad med EU:s grundläggande värden som hörnstenar för ett framtida EU-medlemskap. Anslutningen ska ha sin utgångspunkt i påtagliga och oåterkalleliga framsteg på rättsstatsområdet, i respekten för mänskliga fri- och rättigheter samt etableringen av stabila demokratiska institutioner och processer. EU ska bistå kandidatländerna i reformarbetet, konkret bekräfta deras framsteg och agera tydligt om ett kandidatland backar från reformåtaganden. För trovärdigheten i utvidgningspolitiken är det avgörande att EU för anslutningsprocessen framåt i takt med att respektive land fördjupar sitt engagemang, i enlighet med principerna om villkorlighet och framsteg på egna meriter på grundval av tydliga förväntningar med utgångspunkt i EU:s grundläggande värden.

När det gäller yrkande om att säkerställa att medlemsländerna fullföljer sina åtaganden inom klimatområdet har ett likalydande yrkande behandlats av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2024/25: MJU14. Miljö- och jordbruksutskottet konstaterade då att EU:s kontrollmekanismer har skärpts. Kommissionen granskar årligen medlemsstaternas framsteg för att nå sina åtaganden i ESR och LULUCF och har vid överträdelser möjlighet att göra en uppräkningsav åtagandet. Det finns också krav i EU:s styrningsförordning på att EU:s medlemsstater visar hur de ska uppnå sina bidrag till EU:s mål på energi- och klimatområdet. Utskottet instämmer i miljö- och jordbruksutskottets ställningstagande om att avstyrka ett sådant yrkande.

När det gäller motionsyrkandet om att EU ska införa en feministisk budget anser utrikesutskottet i likhet med finansutskottet att detta yrkande kan avslås med hänsyn till att regeringen har stämt av prioriteringarna för utformningen av EU:s budget i överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden inför förhandlingarna om halvtidsöversynen av EU:s långtidsbudget för perioden 2021–2027.

När det gäller motionsyrkandet om att Sverige i EU ska verka för en kriminalisering av skatteflykt och medhjälp till skatteflykt anser utskottet i likhet med skatteutskottet att regeringen arbetar kontinuerligt med åtgärder för att motverka skatteflykt och skatteundandragande.

Med hänsyn till det som anförts ovan avstyrker utskottet motionerna 2025/26:3623 (S) yrkande 36, 2025/26:3988 (V) yrkandena 8 och 37 samt 2025/26:3729 (C) yrkande 34.

Utrikespolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utrikespolitik.

Jämför reservation 4 (S), 5 (V) och 6 (C) samt det särskilda yttrandet (SD).

Skrivelsen

I skrivelsen beskrivs hur den europeiska säkerheten utmanas av ett instabilt närområde, hybrida hot och en global kontext, i vilken den regelbaserade världsordningen ifrågasätts. Effektiviteten i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken utmanas av ökande svårigheter att finna konsensus i avgörande frågor. Fler beslut hindrades under 2025 än tidigare av enskilda medlemsstater samtidigt som det inte togs några steg mot ett ökat användande av kvalificerad majoritet i beslutsfattande.

EU och dess medlemmar arbetade under året för att få fler stater att ansluta sig till Romstadgan, liksom för ökat samarbete med den internationella brottmålsdomstolen (ICC). EU och dess medlemsstater uttryckte under året politiskt stöd för domstolens oberoende och integritet i samband med externt politiskt tryck på domstolen.

EU uppmärksammade under året situationen för mänskliga rättigheter såväl i specifika länder som tematiskt. EU fortsatte att bidra aktivt till åtgärder för att säkerställa att ansvar utkrävs för kränkningar av och övergrepp mot de mänskliga rättigheterna i FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s generalförsamlings tredje utskott för mänskliga rättigheter. Den 40:e dialogen om mänskliga rättigheter mellan EU och Kina ägde rum i juni 2025.

EU och dess medlemsstater är fortfarande världens största givare av bistånd. EU hade en budget under året om drygt 16 miljarder euro för stöd till partnerländer genom de primära EU-instrumenten för utvecklingsarbete och humanitärt bistånd.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 30 anförs att regeringen bör arbeta för att stärka den samlade europeiska försvarsförmågan samt EU:s handlingsförmåga som säkerhetspolitisk aktör och förmåga att ta ansvar för unionens och närområdets säkerhet. I samma motion yrkande 33 anförs att beslut ska kunna tas med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet i vissa utrikespolitiska frågor, t.ex. sanktionsbeslut och frågor som rör mänskliga rättigheter.

I kommittémotion 2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 anförs att Sveriges regering bör verka för att EU i all sin utrikespolitik,

inklusive i relationerna med Kina, ska sätta mänskliga rättigheter före ekonomiska intressen.

I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 2 anförs att Sverige inom EU ska verka för att unionen i alla lägen står upp för folkrätten och att man tydligt markerar mot länder som bryter mot den. I samma motion yrkande 5 anförs att Sverige inom EU bör verka för att uppdatera det juridiska ramverket så att det blir ett kraftfullt verktyg för att förhindra brott mot naturen (ekocid) genom att inkludera ekocid i Romstadgan. Vidare anförs i yrkande 15 att Sverige inte bör delta i vare sig den europeiska försvarsfonden (EDF) eller den europeiska fredsfaciliteten (EPF).

I kommittémotion 2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C) yrkande 2 anförs att Sverige ska stå upp för och försvara en fortsatt stark och välfinansierad biståndsroll för EU i världen. I kommittémotion 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 anförs att Sverige ska driva på för att utrikespolitiken inom EU i ökad utsträckning ska beslutas genom majoritetsbeslut.

Bakgrund

Målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Enligt artikel 3.5 i EU-fördraget ska unionen i sina förbindelser med den övriga världen bekräfta och främja sina värderingar och intressen samt bidra till skydd av sina medborgare. Unionen ska bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av vår jord, solidaritet och ömsesidig respekt mellan folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för de mänskliga rättigheterna, särskilt barnets rättigheter. Unionen ska också bidra till att internationell rätt följs strikt och utvecklas samt till respekt för principerna i FN-stadgan. Av EU-fördragets artikel 21 framgår det att unionens åtgärder i internationella sammanhang ska utgå från de principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse, utveckling och utvidgning. Målen för unionens internationella förbindelser är att

- skydda sina värden, sina grundläggande intressen, sin säkerhet, sitt oberoende och sin integritet
- konsolidera och stödja demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och folkrätten
- bevara freden, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet, i enlighet med ändamålen och principerna i Förenta nationernas stadga samt principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inklusive dem som avser de yttre gränserna
- främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdom
- främja integreringen av alla länder i världsekonomin, även genom gradvis avskaffande av restriktioner för internationell handel

- bidra till utformningen av internationella åtgärder för att bevara och förbättra miljön och för en hållbar förvaltning av jordens naturresurser för att garantera en hållbar utveckling
- bistå befolkningar, länder och regioner som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer som orsakats av människor
- främja ett internationellt system som bygger på fördjupat multilateralt samarbete och ett gott globalt styre.

Beslutsfattande inom utrikes- och säkerhetspolitik

Kommissionen presenterade i mars 2024 ett meddelande om reformer och politisk översyn inför utvidgningen. Det rör bl.a. olika aspekter av politiska och institutionella reformer för att säkerställa unionens funktionssätt och skydd av grundläggande värden. I meddelandet identifierar kommissionen möjliga konsekvenser av ett större EU inom fyra huvudområden: värden, politik, budget och styrning. Kommissionen förespråkar där med hänvisning till sina tidigare förslag att övergångsklausuler ska aktiveras i gällande fördrag så att rådet skulle kunna övergå till beslutsfattande med kvalificerad majoritet på en rad områden.

I faktrapromemoria 2023/24:FPM54 bedömer regeringen att nödvändiga anpassningar av EU:s institutionella system kan och bör genomföras utan fördragsändringar. Sverige bör enligt regeringen vara öppet för att övergå till beslutsfattande med kvalificerad majoritet när det gäller t.ex. beslut om EU-ståndpunkter om mänskliga rättigheter i internationella forum, beslut om sanktioner och beslut om civila insatser.

Ekocid

Till följd av bl.a. Rysslands invasion av Ukraina diskuteras en rättslig reglering med en brottsrubricering enligt Romstadgan för storskalig miljöförstöring som innefattar omfattande skador på eller förstörelse eller förlust av ekosystem eller livsmiljöer. Idén om att införa internationell rätt för att hålla stater och företag ansvariga för miljöbrott är inte ny. Termen ekocid användes redan i samband med invigningen av FN:s miljökonferens i Stockholm 1972. I Romstadgan finns hänvisningar till uppsåtligt inledande av angrepp med insikt om att det kommer att leda till spillande av liv eller åsamkande av skada för civila eller civil egendom eller vidsträckta, långvariga och allvarliga skador på den naturliga miljön, vilka kan anses vara klart överdrivna vid jämförelse med den påtagliga och direkta övergripande militära fördel som kan väntas (artikel 8.2 b iv).

Deltagande i Europeiska försvarsfonden och den europeiska fredsfaciliteten

Europeiska försvarsfonden (EDF) är ett EU-instrument för finansiering av forskning och utveckling inom försvarsområdet. Det övergripande målet för EDF är att främja konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Den svenska regeringens målsättning är ett brett och aktivt svenskt deltagande i

EDF, från såväl näringsliv som forskningsaktörer. Regeringen anser vidare att EDF bör vara en integrerad del i svensk materielförsörjning. Försvarsmakten, FMV och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har regeringens uppdrag att arbeta med EDF. Sverige var representerat i 16 projekt under 2022, vilket då motsvarade ca 40 procent av projekten inom EDF.

EPF inrättades genom ett beslut av Europeiska unionens råd den 22 mars 2021. EPF har som yttersta mål att förebygga konflikter, bevara freden och stärka internationell stabilitet och säkerhet. EPF gör det möjligt för EU att komplettera sina uppdrag inom utrikes- och säkerhetspolitiken och insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna med biståndsåtgärder. Åtgärderna kan t.ex. omfatta militär och försvarsrelaterad utrustning, infrastruktur och assistans, på begäran av länder utanför EU eller av regionala och internationella organisationer.

EU:s bistånd

Det svenska bidraget till EU:s gemensamma bistånd uppgick 2024 till ca 5,6 miljarder kronor, vilket motsvarar ca 2,6 procent av EU:s totala gemensamma biståndsbudget. Utöver detta bidrog Sverige med knappt 0,5 miljarder kronor till Europeiska utvecklingsfonden (EUF). EU:s bistånd har bidragit till att stödja Ukraina, bl.a. genom den nya Ukrainafaciliteten, samt till att hantera globala konsekvenser av Rysslands fullskaliga invasion. Svenskt stöd via EU:s Ukrainafacilitet har bidragit till Ukrainas statsbudget, näringslivsutveckling och EU-reformer. EU:s bistånd har också finansierat humanitär verksamhet.

Yttrande från EU-nämnden

Regeringen fick stöd för sin linje om försvarsberedskap inför möten i rådet för utrikes frågor (försvar) med en avvikande ståndpunkt från ett parti (V).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet understryka vikten av EU:s gemensamma grundläggande värden – demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och folkrätten – och att det är dessa värden som EU-samarbetet bygger på. Respekten för dessa värden är en av unionens främsta tillgångar som måste garanteras. Det är en grund för ett fungerande samarbete och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna och också för omvärldens förtroende för unionen som global aktör.

Utskottet har vid flera tillfällen framhållit (senast i bet. 2025/26: UU15) det centrala i att upprätthålla en regelbaserad världsordning. Folkrätten är en hörnsten i Sveriges utrikespolitik. Att upprätthålla den regelbaserade världsordningen, med FN-stadgan i grunden, är helt avgörande för vårt lands säkerhet och för stabiliteten i världen. Utskottet fäster stor vikt vid de internationella domstolarna som är viktiga för att upprätthålla folkrätten och en regelbaserad

världsordning, och utskottet värnar om dessa domstolars självständighet och integritet.

Utskottet anser att ansvarsutkrävande för brott mot folkrätten är viktigt för att säkerställa att stater respekterar internationella rättsliga normer. Genom att dokumentera kränkningar och ställa förövare till svars för grova överträdelser främjar man rättvisa, avskräcker från framtida brott och stärker den internationella rättsordningen. Utskottet anser att Sverige ska arbeta brett i flera olika forum för att främja ansvarsutkrävande.

Utskottet står fast vid sitt tidigare ställningstagande (senast uttryckt i bet. 2025/26:UU14) om att det finns ett behov av att stärka det internationella juridiska ramverket till skydd för miljön. Ett tillägg till Romstadgan om ekocid är ett innovativt förslag som skulle kunna vara en möjlig väg framåt. Det krävs dock en omfattande analys av vilka rättsliga och andra konsekvenser det kan ge. Romstadgan bygger dessutom på en svårförhandlad kompromiss, och det går inte helt att avfärda riskerna med att öppna upp förhandlingar inom stadgan. Utskottet anser dock att det finns ett stort behov av ett internationellt regelverk för vidsträckta, långvariga och allvarliga skador på miljön, s.k. ekocid, som gäller i både freds- och krigstid. Utskottet delar därmed intentionen i motionen. Utskottet konstaterar också att regeringen har uttalat en positiv hållning i fråga om att göra ett tillägg till Romstadgan om ekocid och att regeringen bevakar frågan. Vidare konstaterar utskottet att det närvarande inte finns ett tillräckligt stöd bland de statsparter som har anslutit sig till Romstadgan för att göra ändringar i denna. Eftersom regeringen uttalat en positiv hållning i frågan avser utskottet att följa regeringens analys och arbete för att få på plats ett internationellt regelverk för vidsträckta, långvariga och allvarliga skador på miljön, s.k. ekocid, som gäller i både freds- och krigstid.

När det gäller motionsyrkanden om att stärka den samlade europeiska försvarsförmågan och EU:s handlingsförmåga som säkerhetspolitisk aktör anser utskottet att Europa och EU:s medlemsstater snabbt behöver stärka sina försvarsförmågor. Det är viktigt att arbetet för att uppnå detta drivs av medlemsstaterna och att arbetet för att stärka EU:s försvarsförmåga utgår från Natosamarbetet och även bidrar till detta. Utskottet välkomnar också arbetet med att stärka den försvarsindustriella basen i Europa.

Utskottet instämmer i regeringens uttalande i den utrikespolitiska deklARATIONEN från den 18 februari 2026 om att EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska dimension behöver stärkas och att fler beslut behöver kunna fattas med kvalificerad majoritet. Utskottet har redan tidigare, t.ex. i utlåtande 2023/24:UU5, förklarat sig öppet för att överge kravet på enhällighet i rådet inom vissa delar av utrikespolitiken. När det gäller t.ex. sanktioner anser utskottet att det finns fördelar med att tillåta beslut med kvalificerad majoritet. En ökad användning av beslut med kvalificerad majoritet förutsätter dock att alla medlemsstater har lika möjligheter till insyn och inflytande i kommissionens verksamhet, inte minst i beredningen av olika förslag.

När det gäller motionsyrkandet om att Sverige inte bör delta i vare sig Europeiska försvarsfonden (EDF) eller den europeiska fredsfaciliteten (EPF) instämmer utskottet i det ställningstagande som försvarsutskottet gjorde i frågan i betänkande 2025/26:FöU3. Försvarsutskottet vidhöll där sin ståndpunkt om att nationell säkerhet och nationellt försvar ska fortsätta att vara medlemsstaternas ansvar, men konstaterade samtidigt att EU-samarbetet erbjuder viktiga verktyg för att stödja och samordna medlemsländernas insatser, inte minst när det gäller stärkandet av den försvarsindustriella basen och stödet till Ukraina. Försvarsutskottet välkomnade i sitt betänkande även regeringens breda syn på samverkan inom det försvarsindustriella området, vilket regeringen redovisade i försvarsindustristrategin.

Utskottet konstaterar att EU och dess medlemsstater tillsammans är världens största biståndsgivare. Enligt kommissionens arbetsprogram för 2026 ska EU gå i spetsen för att reformera det globala systemet för humanitärt bistånd och säkerställa att snabbare och effektivare kollektiva åtgärder vidtas i krissituationer. EU ska fortsätta att vara en kraftfull förkämpe för humanitärt bistånd utifrån de humanitära principerna. Utskottet konstaterar vidare att Sverige deltar aktivt i programmeringsarbetet av instrumentet NDICI/Global Europe som finansierar EU:s utvecklingssamarbete. Sverige har bidragit till halvtidsöversynen av NDICI/Global Europe genom att driva svenska prioriteringar såsom stöd till att hantera konsekvenserna av Rysslands fullskaliga invasion, bättre utnyttjande av synergier mellan migration och bistånd samt större fokus på antikorrupcion.

Med hänsyn till vad som anförts ovan, avstyrker utskottet motionerna 2025/26:2369 (V) yrkande 1, 2025/26:3570 (C) yrkande 2, 2025/26:3623 (S) yrkande 33 och 2025/26:3988 (V) yrkandena 2, 5 och 15.

Sanktioner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sanktioner mot Ryssland, Kina och Israel, inklusive mot enskilda personer från dessa länder.

Jämför reservation 7 (S), 8 (V), 9 (C) och 10 (MP).

Skrivelsen

Under året har EU förstärkt, förlängt och på andra sätt justerat befintliga sanktioner när det gäller ett stort antal geografiska och tematiska sanktionsregimer. Sverige har varit en drivande kraft bakom att EU har infört ytterligare sanktioner mot Ryssland och Belarus med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. EU har anordnat ett flertal högnivåmöten i syfte att stärka arbetet mot kringgående av sanktionerna.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3593 yrkande 35 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) anförs att regeringen bör stoppa kringgåendet av sanktioner mot Ryssland. I kommittémotion 2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 5 anförs att regeringen bör vidta åtgärder för att stoppa kringgående av sanktionerna och ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera ärenden som rör sanktionsbrott. I samma motion yrkande 6 anförs att regeringen måste vidta åtgärder för att stoppa skuggflottan.

I kommittémotion 2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7 anförs att Sverige bör verka för att EU inför sanktioner mot Kina kopplade till krav om att Kina upphör med övergreppen mot uigurerna. I kommittémotion 2025/26:3988 yrkande 25 anförs att Sverige bör arbeta inom EU för att föra upp den israeliska militanta bosättarrörelsen på EU:s terrorlista. I samma motion yrkande 26 anförs att Sverige bör arbeta inom EU för skärpta sanktioner inom EU mot israeliska bosättare. Vidare anförs i yrkande 28 att EU bör införa ett vapenembargo mot Israel.

I kommittémotion 2025/26:2831 av Elisabeth Thand-Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40 anförs att regeringen skyndsamt bör ta fram lagstiftning som gör det möjligt att sätta företag, som kringgår internationella sanktioner, under statlig tvångsförvaltning så att verksamheten kan fortsätta utan att pengar lämnar landet. I kommittémotion 2025/26:3729 yrkande 39 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) anförs att Sverige bör driva att EU inför sanktioner mot ansvariga för Kinas övergrepp mot uigurer och andra minoriteter.

I kommittémotion 2025/26:3411 anför Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 14 att Sverige måste verka inom EU för skarpare sanktioner för att förhindra att varor exporteras via Hongkong till Ryssland, Nordkorea och Iran. I samma motion yrkande 34 anförs att sekundära sanktioner bör införas mot länder, företag och individer som direkt eller indirekt stöder Rysslands krig i Ukraina genom att tillhandahålla militärt användbar teknik, ge ekonomiskt stöd eller underlätta sanktionsflykt.

Bakgrund

EU-sanktioner generellt

Enligt artikel 29 i EU-fördraget ska rådet genom beslut ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Av artikeln följer också att medlemsstaterna ska se till att deras nationella politik överensstämmer med unionens ståndpunkter. Med stöd av bestämmelsen kan rådet inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken vidta restriktiva åtgärder antingen som autonoma EU-sanktioner eller för att genomföra sanktioner som FN:s säkerhetsråd har beslutat. Sanktioner som innebär att de ekonomiska och finansiella förbindelserna med ett tredjeland helt eller delvis ska avbrytas omfattas av EU:s befogenheter. Samma sak gäller vid ekonomiska sanktioner som riktas mot fysiska och juridiska personer,

grupper eller enheter som inte är stater. Rådet behöver i dessa fall fatta beslut på grundval av artikel 215 i EUF-fördraget om de åtgärder från unionens sida som krävs för genomförandet. Åtgärderna fastställs i form av förordningar som är bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat. EU-domstolen är i enlighet med artikel 275 i EUF-fördraget behörig att pröva lagenligheten av rådets beslut om sanktioner på talan som väcks av fysiska eller juridiska personer som omfattas av sanktionerna. EU:s riktlinjer för sanktioner anger ett antal principer för användningen av sanktionsverktyget. Bland annat anges det att sanktionerna ska överensstämma med målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och syfta till att den som sanktionerna riktas mot ska ändra sin politik eller verksamhet. Sanktionerna ska vara förenliga med folkrätten. De mänskliga rättigheterna och grundläggande rättigheterna ska respekteras, i synnerhet rätten till försvar och rätten till effektiva rättsmedel. Sanktionerna ska vara proportionerliga och riktas mot dem som har konstaterats vara ansvariga för den politik eller de åtgärder som motiverar sanktionerna, eller mot dem som drar nytta av eller stöder sådan politik eller sådana åtgärder. Negativa följder för andra än de ansvariga och särskilt för civilbefolkningen ska minimeras (rådets dokument 5664/18).

För närvarande har EU ett fyrtiotal sanktionsregimer, varav fyra är tematiskt inriktade. Dessa syftar till att motverka spridning och användning av kemiska vapen, cyberattacker, kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna samt terrorism. Övriga sanktionsregimer är geografiskt inriktade.

Sanktioner mot enskilda med anledning av människorättsbrott

EU:s sanktionsregim mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna runtom i världen, ofta kallad EU:s Magnitskijsanktioner, antogs av rådet den 7 december 2020 (beslut (Gusp) 2020/1999, förordning (EU) 2020/1998). Sanktionerna innebär inreseförbud för listade personer och frysning av tillgångar och förbud mot att tillgängliggöra medel för listade personer, enheter eller organ, som kan vara såväl statliga som icke statliga aktörer. Sanktionsregimen tillämpas på folkmord, brott mot mänskligheten och ett antal angivna allvarliga människorättsbrott som tortyr, slaveri och godtyckliga gripanden eller frihetsberövanden. Därutöver kan den tillämpas på andra kränkningar av eller brott mot de mänskliga rättigheterna i den mån dessa kränkningar eller övergrepp är utbredda eller systematiska eller på något annat sätt ger anledning till allvarlig oro när det gäller målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Som exempel på sådana andra kränkningar eller brott anges bl.a. människohandel, sexuellt och könsrelaterat våld samt brott mot åsikts- och yttrandefriheten eller mot religionsfriheten.

Sanktioner gentemot Ryssland

Den 23 april 2026 antog EU ett 20:e sanktionspaket mot Ryssland. Detta sanktionspaket innehåller omfattande åtgärder som slår mot den ryska ekonomin, inklusive Rysslands energiintäkter och skuggflottan. Paketet innehåller även åtgärder mot sanktionskringgående. Genom sanktionspaketet införs fler åtgär-

der för att begränsa den ryska skuggflottan, bl.a. transaktionsförbud som omfattar flera ryska oljehamnar samt ett raffinaderi i ett tredjeland som deltagit i kringgående av EU:s sanktioner. Ytterligare 43 fartyg som ingår i den ryska skuggflottan förs också upp på sanktionslistan. För första gången används även EU:s s.k. kringgåendeverktyg som förbjuder export av vissa varor till ett tredjeland. Genom paketet utökas också åtgärderna riktade mot sanktionskringgående via kryptotillgångar.

Av den kommenterade dagordningen inför utrikesministermötet den 11 maj 2026 framgår att regeringen verkar för att öka trycket på Ryssland och anser att EU utan dröjsmål bör gå vidare med ett 21:a sanktionspaket. Utvecklingen i Mellanöstern och dess påverkan på oljepriset gör det än viktigare att EU vidtar fler åtgärder för att minska Rysslands energiintäkter ytterligare. Regeringen verkar för fler effektiva åtgärder mot skuggflottan och dess möjliggörare. Regeringen anför vidare att EU även bör säkerställa ökad effektivitet av sanktionerna genom åtgärder mot sanktionskringgående. Regeringen verkar också, tillsammans med likasinnade, för att EU ska införa importtullar mot fler sektorer i Ryssland och Belarus.

Sanktioner mot Israel, inklusive israeliska bosättare

I utrikesministrarnas svar på en skriftlig fråga (fr. 2024/25:447) anges att inga tillstånd har getts för vapenexport till Israel sedan 1950-talet, med undantag för följdleveranser av sådant material som inte ansågs vara krigsmateriel vid den ursprungliga leveransen. När det gäller följdleveranser har inget tillstånd utfärdats efter den 10 oktober 2023. Inspektionen för strategiska produkter är behörig tillsyns- och tillståndsmyndighet.

Vid utrikesrådet den 11 maj 2026 nådde EU:s utrikesministrar en politisk överenskommelse om att gå vidare med riktade sanktioner mot extremistiska bosättare och enheter som stöder bosättningar på Västbanken.

Yttrande från EU-nämnden

Inför rådsbeslut om sanktioner samråder regeringen i regel skriftligen med EU-nämnden. Under det gångna året har regeringen samrått skriftligen med nämnden om sanktioner mot Ryssland vid flera tillfällen, bl.a. om fyra nya sanktionspaket. Det har funnits ett brett stöd i nämnden för regeringens hållning vid samtliga skriftliga samråd om sanktioner mot Ryssland.

Utskottets ställningstagande

Sanktioner gentemot Ryssland

Utskottet välkomnar att regeringen verkar för att öka trycket på Ryssland. Detta görs bl.a. inom EU-samarbetet genom fler effektiva åtgärder mot skuggflottan och dess möjliggörare och åtgärderna för att säkerställa ökad effektivitet av sanktionerna.

När det gäller yrkandena om att på nationell nivå förhindra kringgående av sanktioner konstaterar utskottet att det är en komplex uppgift att motverka sanktionsbrott och kringgående av sanktioner samt att detta förutsätter en nära samverkan mellan myndigheter. I sammanhanget kan nämnas att Sverige har ett nära samarbete med kommissionen och övriga EU-medlemsstater i frågor som gäller nationellt genomförande av sanktioner. Sverige har bl.a. en löpande dialog med kommissionen om efterlevnadsfrågor inom ramen för kommissionens regelbundna högnivåmöten.

Sanktioner mot Kina

När det gäller motionsyrkanden om att införa sanktioner mot Kina vill utskottet i enlighet med sin ståndpunkt i betänkande 2024/25:UU10 betona vikten av att Kina respekterar minoriteters rättigheter, i synnerhet i Xinjiang och Tibet. Utskottet såg positivt på att sanktioner används som verktyg mot dem som är ansvariga för övergrepp mot utsatta minoriteter, liksom för den kinesiska statens förföljelse av människorättsförsvarare m.m. Utskottet framhöll dock att ett enhetligt agerande inom EU är avgörande för sanktionernas effektivitet. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Sanktioner mot Israel, inklusive israeliska bosättare

I likhet med sitt ställningstagande i betänkande 2025/26:UU15 anser utskottet att EU ska stödja de ansträngningar som görs för att åstadkomma en varaktig fred, men samtidigt behöver EU kunna fortsätta att vidta restriktiva åtgärder för att sätta press på Israel och Palestina. I likhet med tidigare är utskottet inte berett att ta ställning till detaljerade förslag på restriktiva åtgärder riktade mot Israel, men noterar vikten av att EU upprätthåller trycket mot den israeliska regeringen att leva upp till sina folkrättsliga skyldigheter.

När det gäller sanktioner mot bosättare välkomnar utskottet den politiska överenskommelsen mellan EU:s utrikesministrar från den 11 maj 2026 om att gå vidare med riktade sanktioner mot extremistiska bosättare och enheter som stöder bosättningar på Västbanken. Utskottet stöder regeringen i dess arbete med att verka för sanktionslistningar av extremistiska bosättare, bosättarorganisationer och extremistiska israeliska ministrar.

Med hänsyn till vad som anförs ovan avstyrker utskottet motionerna 2025/26:2369 (V) yrkande 7, 2025/26:3411 (MP) yrkandena 14 och 34, 2025/26:3593 (S) yrkande 35, 2025/26:3623 (S) yrkandena 5 och 6, 2025/26:3729 (C) yrkande 39 och 2025/26:3988 (V) yrkandena 25, 26 och 28.

Den gemensamma handelspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om EU:s handelspolitik.
Jämför reservation 11 (V), 12 (C) och 13 (MP).

Skrivelsen

I kapitel 22 i regeringens skrivelse behandlas den gemensamma handelspolitiken. I januari återupptogs förhandlingarna om ett frihandelsavtal med Malaysia, som har varit pausade i 13 år. Samma månad avslutades handelsförhandlingarna mellan EU och Mexiko som har formaliserats i ett interimsavtal och ett partnerskapsavtal. Likaledes formaliserades avtalet mellan EU och Mercosur i september. I februari trädde det interimta handelsavtalet med Chile i kraft. Förhandlingarna om ett ekonomiskt partnerskapsavtal och ett investeringsskyddsavtal mellan EU och Indonesien avslutades i september, med målsättningen att avtalet ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Under året fortsatte även frihandelsförhandlingarna med Thailand, Filippinerna och Indien. Med Indien förhandlades även ett investeringsskyddsavtal. Under 2025 inledde EU förhandlingar om ett frihandelsavtal med Förenade Arabemiraten. Diskussioner inleddes om att återuppta de sedan 2023 pausade frihandelsförhandlingarna med Australien.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:2369 yrkande 15 av Håkan Svenneling m.fl. (V) anförs att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att arbeta fram en märkning av varor som importerats från Xinjiangprovinsen eller Tibet. I kommittémotion 2025/26:3988 yrkande 4 av Håkan Svenneling m.fl. anförs att den svenska regeringen bör verka för att alla EU:s handelsavtal ska innehålla bindande miljö- och klimatklausuler samt att inga avtal ska tecknas med länder som inte skrivit under Parisavtalet eller som har lämnat Parisavtalet.

I kommittémotion 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 33 anförs att regeringen bör driva att det införs ett striktare EU-regelverk för företags ansvar för att upprätthålla mänskliga rättigheter och miljö- och klimathänsyn i frihandelsavtal och vid annan verksamhet utanför unionen.

I kommittémotion 2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 31 anförs att Sverige måste driva på för EU-lagstiftning och ett globalt certifieringssystem, som omfattar all konfliktmineral i fråga om transparens, ansvarsutkrävande, rimliga löner och ersättning enligt principen att förorenaren betalar.

Bakgrund

Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) föreslog regeringen att det mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som riksdagen tidigare hade fattat beslut om (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24, bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:144) skulle upphöra att gälla. Samtidigt föreslog regeringen att det nya målet för området ska vara en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige. Regeringen anförde att den vill främja en fri, hållbar och regelbaserad världshandel. Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag till ett nytt mål, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:98).

Regeringens inriktning av Sveriges politik för internationell handel

I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 24) anför regeringen att internationell handel är en förutsättning för Sveriges globala konkurrenskraft, välbefinnande, jobbskapande, hållbar tillväxt och klimatnytta och har stor säkerhetspolitisk betydelse. Regeringen anger att Sverige ska vara EU:s tydligaste röst för en offensiv frihandelsagenda, med prioritet på att sluta nya frihandelsavtal. Enligt regeringen stärker sådana avtal motståndskraften i globala värdekedjor och skapar nya möjligheter för svenska företag och konsumenter.

Övergripande om hållbart företagande

Hållbart företagande (även kallat ansvarsfullt företagande) och företagens sociala ansvar (corporate social responsibility, CSR) är ett paraplybegrepp som omfattar många olika delar. En vidare precisering av innebörden och omfattningen av begreppet finns i ett flertal internationellt erkända vägledande principer och riktlinjer för hållbart eller ansvarsfullt företagande. Det handlar t.ex. om OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compact, ISO-standarderna om socialt ansvarstagande, ILO:s trepartsförklaring om multinationella företag och socialpolitik samt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

Tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet

Europaparlamentet och rådet antog i maj 2024 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 juni 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859. Direktivet trädde i kraft den 25 juli 2024. Det innebär att vissa företag som är verksamma på den inre marknaden avkrävs en aktsamhetsplikt i förhållande till mänskliga rättigheter och miljö, och att det inom ramen för den aktsamhetsplikten ställs krav på de berörda företagen att vidta åtgärder. De nya kraven innebär bl.a. att företagen ska vidta åtgärder för att identifiera och hantera risker för kränkningar av mänskliga rättigheter och

överträdelser av miljörättsliga förbud och skyldigheter. Det ställs också krav på företagen när det gäller omställningsplaner för begränsning av klimatförändringar. Syftet med direktivet är att företagen ska bidra till en hållbar utveckling och till en hållbarhetsomställning i ekonomier och samhällen. Efter att direktivet trädde i kraft har medlemsländerna två år på sig att genomföra de nya reglerna i den nationella lagstiftningen. I december 2024 beslutade regeringen om att en särskild utredare ska analysera och föreslå hur direktivet ska genomföras i Sverige (dir. 2024:123). Utredaren ska bl.a.

- bedöma i vilken utsträckning svensk rätt uppfyller de krav som direktivet ställer
- ta ställning till vilken eller vilka myndigheter som bör få i uppgift att vara tillsynsmyndighet
- bedöma vilka författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet i svensk rätt
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Den 26 februari 2025 presenterade Europeiska kommissionen ett förenklingspaket kallat Omnibus I som syftar till att förenkla vissa rättsakter på hållbarhetsområdet. En av de rättsakter som omfattas är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 juni 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859. Inom ramen för arbetet med Omnibus I har tidsfristen för att införliva direktivet i medlemsstaterna flyttats fram ett år till den 26 juli 2027. Kommissionen har också lagt fram förslag till ett nytt direktiv som innebär ändringar när det gäller vissa skyldigheter enligt direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet. I december 2025 nådde rådet och parlamentet en preliminär överenskommelse om att bl.a. höja tröskelvärdena när det gäller omsättning och antal anställda, vilket innebär att färre företag kommer att omfattas av reglerna. Rådet och parlamentet ansåg att de stora företag som nu kommer att omfattas har mest inflytande på sin värdekedja och är bäst rustade att täcka kostnaderna i samband med förfaranden för tillbörlig aktsamhet. Syftet med överenskommelsen är att minska företagens regelbörda och att förenkla både för de stora företag som omfattas av direktivet och för de mindre företag som inte omfattas men som kommer att påverkas av kraven enligt direktivet genom att de ingår i de större företagens verksamhetskedja. Den preliminära överenskommelsen innebär också att tidsfristen för att införliva direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet flyttas fram ett år, till den 26 juli 2028. Regeringen beslutade därför i december 2025 om ett tilläggsdirektiv till utredaren (dir. 2025:109) som nu även ska

- analysera det nya EU-direktivet
- bedöma i vilken utsträckning svensk rätt uppfyller de krav som direktivet ställer

- bedöma vilka författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet på miniminivå i svensk rätt
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Härutöver förlängs utredningstiden och uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2026.

Yttrande från EU-nämnden

Handelsrelationen med USA var i fokus vid mötena i rådet för utrikes frågor med inriktning på handel. Regeringen samrådde med EU-nämnden vid flera tillfällen och fick stöd för sin inriktning, med delvis likalydande avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Inför ett extrainsatt rådsmöte om de mycket höga tullar som USA infört fick regeringen stöd för sin inriktning, med delvis likalydande avvikande ståndpunkter (S, V och MP).

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsyrkandet om att EU:s handelsavtal ska innehålla bindande miljö- och klimatklausuler, instämmer utskottet i det ställningstagande som näringsutskottet gjort i betänkande 2025/26:NU11. Näringsutskottet anför där bl.a. att internationell handel är en central förutsättning för Sveriges konkurrenskraft och för att skapa välstånd, arbetstillfällen och en hållbar tillväxt i landet. Handel har även en stor säkerhetspolitisk betydelse. Näringsutskottet understryker att ett välfungerande handelssystem har stor betydelse för att företag ska kunna förlita sig på att få tillgång till insatsvaror och för att länder ska kunna upprätthålla sin livsmedelsförsörjning samt hållbara och motståndskraftiga hälsosystem. Utskottet påminner om att det är EU:s gemensamma handelspolitik som utgör ramen för Sveriges agerande i centrala handelsfrågor. Inriktningen för EU:s handelsrelationer, inklusive utformningen av handelsavtal och hållbarhetsbestämmelser i dessa avtal, hanteras inom ramen för EU:s beslutsprocesser. Regeringen har framhållit att Sverige ska vara en tydlig röst inom EU för en offensiv frihandelsagenda, bl.a. genom att verka för att nya frihandelsavtal ingås. Det är näringsutskottets uppfattning att det i dag bedrivs ett omfattande arbete på EU-nivå för att integrera frågor om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöskydd och antikorrupcion i handels- och investeringspolitiken. Utskottet anför avslutningsvis att regeringens arbete inom området bedrivs med bl.a. utgångspunkt i målet om en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel – ett mål som riksdagen beslutade om 2022. En handelspolitik som bedrivs utifrån detta mål ger enligt näringsutskottets uppfattning goda förutsättningar för en stark ekonomi, ökad välfärd och stärkt konkurrenskraft.

Även när det gäller motionsyrkandet om ett striktare EU-regelverk när det gäller företags ansvar för att upprätthålla bl.a. mänskliga rättigheter vill utskottet hänvisa till näringsutskottets ställningstagande i 2025/26:NU11. Näringsutskottet konstaterar där att betydelsen av de grundläggande ramarna

för hållbart företagande tydliggörs i internationellt erkända principer och riktlinjer såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Därtill finns flera regelverk på EU-nivå som reglerar EU:s och därmed även svenska företags hållbarhetsarbete.

Näringsutskottet framhåller först och främst att OECD:s och FN:s grundläggande ramar är viktiga vägvisare för företags ansvarstagande i frågor som rör mänskliga rättigheter, miljö och klimat. Utskottet kan vidare konstatera att EU under senare år har antagit och utvecklat flera omfattande regelverk när det gäller hållbart företagande. Detta gäller särskilt reglerna för hållbarhetsrapportering och tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet. När det gäller hållbarhetsrapportering vill utskottet framhålla att Sverige genomfört nya förenklade regler med utgångspunkt i EU:s direktiv om företagens hållbarhetsrapportering. När det gäller tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet kan utskottet konstatera att EU tidigare har antagit ett direktiv på området där vissa företag avkrävs en aktsamhetsplikt i förhållande till mänskliga rättigheter och miljö och där det ställs krav på att företagen vidtar åtgärder för att identifiera och hantera risker i verksamheten och i värdekedjan. Utskottet konstaterar att arbetet med att genomföra direktivet i svensk rätt pågår och att regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att analysera direktivet och lämna nödvändiga författningsförslag. Utskottet noterar samtidigt att en preliminär överenskommelse nåtts på EU-nivå om att förenkla dessa regler och att utredaren genom ett tilläggsdirektiv fått förlängd utredningstid och i uppdrag att analysera de kommande reglerna.

När det gäller motionsyrkandet om att ta fram ursprungsmärkning för varor från Xinjiang eller Tibet vill utskottet hänvisa till sitt tidigare ställningstagande i betänkande 2025/26:UU14 där utskottet mot bakgrund av de många rapporterna om utbredda kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna i Kina underströk vikten av att Kina respekterar de mänskliga rättigheterna och lever upp till sina internationella åtaganden samt rättsstatens principer. Utskottet anser att regeringen bör fortsätta att aktivt verka för en stark och EU-gemensam hållning och att regeringen i samarbete med EU och likasinnade bör verka för att uppmärksamma situationen i fråga om de mänskliga rättigheterna i Kina i berörda multilaterala sammanhang. Även i detta sammanhang är direktivet för tillbörlig aktsamhet (due diligence) för mänskliga rättigheter och miljö i globala leverantörskedjor av vikt. En lagstiftning på EU-nivå får större effekt än nationell lagstiftning och underlättar för företagen att uppfylla de villkor som ställs eftersom de blir gemensamma för hela EU:s marknad.

När det gäller motionsyrkandet om att Sverige ska driva på för EU-lagstiftning och ett globalt certifieringssystem som omfattar all konfliktmineral konstaterar utskottet att Sverige stöder och följer EU:s konfliktmineralförordning, som syftar till att säkerställa att importörer av tenn, volfram, tantal och guld från konfliktdrabbade områden följer internationella riktlinjer för ansvarsfull anskaffning. Utskottet förväntar sig i likhet med regeringen att

svenska företag agerar på ett hållbart och ansvarsfullt sätt, t.ex. genom att verka i linje med FN:s vägledande principer och OECD:s riktlinjer om mänskliga rättigheter, miljö, klimat och korruptionsbekämpning. Sveriges geologiska undersökning (SGU) genomför som ansvarig myndighet kontroller varje år av importörer för att säkerställa att importörer av olika ämnen med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden visar den aktsamhet som krävs i deras leveranskedja.

Med hänsyn till vad som anförts ovan föreslår utskottet att motionerna 2025/26:2369 (V) yrkande 15, 2025/26:3411 (MP) yrkande 31, 2025/26:3729 (C) yrkande 33 och 2025/26:3988 (V) yrkande 4 avslås.

EU:s bilaterala och regionala relationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om EU:s bilaterala och regionala relationer.

Jämför reservation 14 (S) och 15 (V).

Skrivelsen

Under toppmötet mellan EU och Afrikanska unionen den 24–25 november 2025 var fokus, bl.a. Under toppmötet mellan EU och Afrikanska unionen den 24–25 november 2025 var fokus bl.a. på flaggskeppsprojekt som stödjer en återhämtning och omställning i Afrika som är inkluderande. Under 2025 fortsatte även arbetet med att följa upp de åtaganden som EU gjorde i samband med toppmötet mellan EU och Afrikanska unionen i februari 2022.

Som en följd av att EU-domstolen i oktober 2024 ogiltigförklarade vissa av handelsdelarna i associeringsavtalet mellan EU och Marocko eftersom det saknades samtycke från västsaharierna, antog EU i oktober 2025 två rådsbeslut om ändringar i handelsdelarna i associeringsavtalet mellan EU och Marocko.

EU har mot bakgrund av det pågående inbördeskriget i Sudan och den stora humanitära krisen gett omfattande humanitärt bistånd samt fortsatt att fördöma striderna och brotten mot den internationella humanitära rätten. EU har vidare framhållit vikten av humanitärt tillträde, skydd av civila och ett omedelbart eldupphör.

EU ökade sitt humanitära stöd till Demokratiska republiken Kongo till 129 miljoner euro för 2025. Situationen i Stora sjöregionen diskuterades vid flera av EU:s utrikesministermöten. EU fördömde Rwandas kränkning av Demokratiska republiken Kongos territoriella integritet och stöder pågående medlingsinitiativ i konflikten.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari 2022 har i grunden förändrat EU:s politik gentemot Ryssland. EU:s kontakter med Ryssland förblir kraftigt begränsade. Utöver Rysslands fullskaliga invasion och dess konsekvenser diskuterade man i Europeiska rådet, rådet för utrikes

frågor och andra rådsmöten fortsatt EU-engagemang för ryskt civilsamhälle och oberoende medier.

EU fördömde den omfattande interna repressionen i Belarus och uppmanade till frigivning av alla politiska fångar. I juni 2025 hölls möten mellan de belarusiska demokratiska krafterna i exil och EU:s institutioner inom ramen för EU:s konsultativa grupp.

EU har fortsatt att spela en ledande roll i stödet till Ukraina, inte minst genom de militära och civila insatserna och stöd för att stärka Ukrainas försvarsförmåga, vid sidan av unionens övriga finansiella och humanitära stöd. EU har gett stöd till Ukrainas diplomatiska ansträngningar för en rättvis och hållbar fred som är grundad i folkrätten.

Kriget i Gaza och konflikten mellan Israel och Palestina har fortsatt att stå högt på EU:s utrikespolitiska dagordning. Under 2025 presenterade EU flera förslag på åtgärder, bl.a. förslag om en suspendering av handelsdelen i associeringsavtalet med Israel. EU efterlyste regelbundet omedelbart och obehindrat humanitärt tillträde till och i hela Gaza. EU uppmanade Israel att fullgöra sina skyldigheter enligt folkrätten, inklusive internationell humanitär rätt. Under året upprepade EUE sitt fördömande av upptrappningen på Västbanken, inklusive östra Jerusalem, till följd av det ökade bosättarvåldet och bosättningsexpansionen som ytterligare undergräver tvåstatslösningen. Under hösten välkomnade EU överenskommelsen om den första fasen i den amerikanska planen för att få ett slut på kriget i Gaza, och frisläppande och frisläppandet av all gisslan och uppmanade alla parter till ett fullt genomförande av överenskommelsen.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 31 anförs att Sverige ska fortsätta att motsätta sig exploateringen av naturresurser på ockuperad västaharisk mark och vatten. I samma motion yrkande 35 anförs att regeringen i EU och FN bör driva på för fredsförhandlingar mellan de stridande parterna i Sudan. Vidare anförs i yrkande 36 att Sverige, tillsammans med EU och FN, måste intensifiera sitt stöd till Östra Kongo. I kommittémotion 2025/26:3623 yrkande 32 av Morgan Johansson m.fl. (S) anförs att EU ska ta ansvar för att Ukraina får en styrkeposition i förhandlingarna.

I kommittémotion 2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 6 anförs att Sverige bör arbeta för att EU och andra aktörer som IMF och Världsbanken inte finansierar internationella företag vars syfte är att ta makten över Afrikas jordbruk och i stället använder sina finansiella instrument för att stödja utvecklingen för matsuveränitet. I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 12 anförs att regeringen inom och utanför EU-samarbetet bör verka för att utöka stödet till den ryska och den belarusiska freds- och demokratirörelsen. I yrkande 27 samma motion anförs att Sverige bör motsätta sig att EU fördjupar sitt samarbete med Israel på något område och suspendera det nuvarande associeringsavtalet så länge Israel inte respekte-

rar fredsavtalet, avvecklar bosättningarna och vägspärrarna på ockuperat område, avbryter blockaden av Gaza och upphör med byggandet av muren på Västbanken.

Bakgrund

EU:s hållning när det gäller vissa frågor omsom rör Afrika

I den gemensamma deklARATIONEN från EU:s toppmöte med Afrikanska unionen i november 2025 uttalade båda organisationerna sitt stöd för en hållbar och motståndskraftig omvandling av jordbruket, förankrat i KampaladeklARATIONEN från 2025.

Europeiska rådet beslutade i oktober 2025 att ändra associeringsavtalet mellan EU och Marocko för att tillgodose de förtydliganden som EU-domstolen gör i sin dom den 24 oktober 2024. Domstolen slog i sin dom fast att det västsahariska folket måste ge sitt samtycke till varje avtal som ingås med Marocko, om avtalet rör Västsahara. Ett samtycke kan antas föreligga om avtalet inte innebär skyldigheter för Västsaharas folk och om det västsahariska folket får fördelar som proportionellt motsvarar utnyttjandet av det västsahariska folkets naturresurser. Det måste också säkerställas att naturresurser tas i anspråk i linje med en hållbar utveckling. Vidare klargör domstolen att Västsahara ska anges som ursprungsland för varor från Västsahara.

I slutsatserna från utrikesrådets möte den 20 oktober 2025 fördömde EU starkt den pågående konflikten i Sudan som för tredje året i rad orsakar en förlust av tusentals liv och oerhörda svårigheter för det sudanesiska folket. Samtidigt utgör konflikten ett allvarligt hot mot stabiliteten och säkerheten i den större regionen. EU uppmanar alla parter i konflikten att delta konstruktivt i förhandlingar om omedelbar vapenvila och i en trovärdig inkluderande fredsprocess som leder till varaktig fred. Detta förutsätter ett säkert humanitärt tillträde, skydd av civila, respekt för internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter samt att parterna gör åtaganden om ett inkluderande och civilt styre. Det primära ansvaret för att få ett slut på konflikten ligger hos Sudans väpnade styrkor och milisen Rapid Support Forces (RSF) samt hos dem som ger dem direkt eller indirekt stöd.

Den 24 november 2025 beslutade utrikesrådet om en stödåtgärd inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten på 10 miljoner euro för att förse Kongos försvarsmakt med militär utrustning. Sammanlagt uppgår nu fredsfacilitetens stöd till Kongos försvarsmakt till 30 miljoner euro. Stödet ska stärka Kongos försvarsmakt när det gäller att skydda civila och återupprätta statens auktoritet. Det ingår i ett bredare åtgärds paket som kombinerar olika instrument, bl.a. utvecklingsbistånd.

EU:s hållning när det gäller vissa frågor i förhållande till Ryssland och Ukraina

Vid Europeiska rådets möte den 19 mars 2026 fick följande slutsatser starkt stöd av 25 stats- och regeringschefer. Europeiska rådet bekräftade sitt fortsatt

fasta och orubbliga stöd för Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser. Europeiska rådet framhöll unionens starka stöd för en övergripande, rättvis och varaktig fred i Ukraina som grundas på principerna i FN-stadgan och i internationell rätt och bygger på robusta och trovärdiga säkerhetsgarantier för Ukraina. Europeiska rådet välkomnade vidare de pågående diplomatiska insatserna för att få ett slut på kriget och stöder fullt ut Ukraina i förhandlingarna. Europeiska rådet uppmanade med eftertryck Ryssland att gå med på en fullständig, villkorslös och omedelbar vapenvila och att inleda meningsfulla förhandlingar för en rättvis och varaktig fred. Gränser får inte ändras med våld, angriparen får inte belönas och Ukrainas långsiktiga säkerhet och förmåga att försvara sig måste garanteras.

I slutsatserna anfördes också att Europeiska unionen och dess medlemsstater kommer att fortsätta att aktivt delta i fredsinsatserna i överensstämmelse med målet om att främja fred, ett mål som är fastslaget i Europeiska unionens fördrag. Europeiska unionen kommer att fatta beslut i de frågor som faller inom dess befogenhet eller som påverkar dess säkerhet.

Inom den demokratisköld som EU-kommissionen presenterade i november 2025 finns en rad konkreta åtgärder för att stärka, skydda och stödja starka och motståndskraftiga demokratier i hela EU. EU ger sedan 2023 stöd till oberoende rysk och belarusiska medier som verkar från Europeiska unionen. EU ger sedan 2023 stöd till oberoende ryska och belarusiska medier som verkar från Europeiska unionen.

EU:s hållning om situationen i Gaza och Västbanken

Även EU:s ståndpunkt när det gäller den försämrade situationen i Gaza och på Västbanken avhandlades i Europeiska rådets slutsatser från den 19 mars 2026. Europeiska rådet upprepar i dessa slutsatser sin uppmaning till alla parter att fullt ut genomföra vapenvilan och alla andra bestämmelser i FN:s säkerhetsrådsresolution 2803 i linje med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd och internationella politiska och rättsliga principer. I detta sammanhang efterlyser rådet en permanent avvapning av Hamas och andra icke-statliga väpnade grupper, ett fullständigt tillbakadragande av israeliska styrkor från Gazaremsan och en utplacering av den tillfälliga internationella stabiliseringsstyrkan såsom anges i den övergripande planen för att få ett slut på Gazakonflikten.

Europeiska rådet beklagar djupt den fortsatt katastrofala humanitära situationen i Gaza och uppmanar Israel att tillåta omedelbart, obehindrat tillträde till och oavbruten distribution av humanitärt bistånd i hela Gaza, inklusive via sjöfart från Cypern, och att göra det möjligt för FN och dess organ och humanitära organisationer att arbeta oberoende och opartiskt för att rädda liv och minska lidandet. Europeiska rådet uppmanar Israel att återöppna gränsövergångarna i Gaza och att fullt ut efterleva internationell rätt, inklusive humanitär rätt. Europeiska rådet påminner om behovet av att säkerställa ett hållbart skydd för civila.

Europeiska rådet fördömer med kraft Israels ensidiga åtgärder som syftar till att utöka landets närvaro på Västbanken, inklusive i östra Jerusalem, vilken Internationella domstolen i sitt rådgivande yttrande i juli 2024 förklarade vara olaglig, och uppmanar igen Israels regering att återkalla dessa beslut, efterleva internationella rätt och skydda den palestinska befolkningen i ockuperade områden. Europeiska rådet fördömer även med kraft det fortsatta och ökande våldet från bosättare mot civila palestinier, inklusive våld mot kristna samfund, och upprepar uppmaningen till utrikesrådet att fortsätta arbetet med att införa sanktioner mot extremistiska bosättare samt mot enheter och organisationer som stöder dem.

Yttrande från EU-nämnden

Regeringen har haft samråd med EU-nämnden inför informella möten i kretsen av stats- och regeringschefer där bl.a. EU:s försvarsförmåga och stödet till Ukraina har diskuterats. Regeringen fick stöd för sin ståndpunkt vid båda tillfällena med en avvikande ståndpunkt från ett parti vid ett tillfälle (SD).

Rysslands krig mot Ukraina har varit ett genomgående tema vid rådet för utrikes frågor och regeringen har därför samrått med nämnden om denna fråga. Vid samtliga tillfällen har det funnits bred samsyn och stöd för regeringens hållning. Nämnden har därutöver löpande behandlat situationen i Mellanöstern inför möten i rådet för utrikes frågor. Regeringen fick vid samtliga tillfällen stöd för sin linje. Fyra partier anmälde vid olika tillfällen avvikande ståndpunkter, vilka delvis varit likalydande (S, V, C och MP).

EU:s stöd till Ukraina har även varit en återkommande fråga inför möten i rådet för utrikes frågor med inriktning på försvar. Regeringen har fått stöd för sin linje. Även försvarsberedskap har behandlats i rådet vid flera tillfällen och vid samråd med nämnden om dessa frågor har regeringen fått stöd för sin linje, med en avvikande ståndpunkt från ett parti (V).

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsyrkandet om matsuveränitet i Afrika kan utskottet konstatera att FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) har principer för ansvarsfulla jordbruksinvesteringar tillsammans med FN:s livsmedelsprogram (WFP) och Internationella fonden för jordbruksutveckling. Principerna, som är frivilliga, syftar bl.a. till att säkerställa småskaliga brukares rättigheter i samband med markinvesteringar. Utskottet anser att investeringar alltid bör göras på ett sätt som inte skadar lokalbefolkningars rättigheter eller möjligheter att trygga sitt uppehälle, vilket inkluderar respekten för människors nyttjanderätt till den mark de brukar för sin försörjning. Det yttersta ansvaret för att så sker vilar på regeringen i det land där investeringen görs.

När det gäller motionsyrkandet om användning av naturresurser på ockuperad västsaharisk mark och vatten vill utskottet hänvisa till EU-domstolens

dom den 4 oktober 2024, i vilken EU-domstolen slog fast att unionens åtgärder i internationella sammanhang måste vara förenliga med folkrätten, inklusive FN-stadgan. EU beslutade under hösten som en följd av domen om ändringar i associeringsavtalet med Marocko, bl.a. införande av krav på ursprungsmärkning för vissa produkter och etablerandet av en kontrollmekanism som säkerställer att fördelarna från avtalet kommer det västsahariska folket till gagn. Utskottet instämmer i regeringens ståndpunkt om att EU-domstolens domslut ska respekteras och handelsrelationen med Marocko värnas.

När det gäller motionsyrkandet om fredsförhandlingar mellan de stridande parterna i Sudan vill utskottet påminna om att regeringen och EU vid flera tillfällen har uppmanat alla externa aktörer i konflikten, inklusive Förenade Arabemiraten och Saudiarabien, att avstå från att direkt eller indirekt förvärra situationen i Sudan och i stället agera konstruktivt och koordinerat för att nå en fredlig lösning på konflikten. Utskottet anser att regionala aktörer, både enskilda stater och organisationer, bör agera gemensamt för en vapenvila och för att långsiktig fred kan uppnås och därigenom få slut på det humanitära lidandet.

När det gäller motionsyrkandet om att Sverige tillsammans med EU och FN ska intensifiera sitt stöd till östra Kongo kan utskottet konstatera att Sverige och EU är stora givare till den humanitära responsen i landet och i regionen. Utskottet stöder regeringen i dess arbete med att verka för att EU ökar sitt engagemang och stöd för en fredlig lösning på konflikten i östra delen av Demokratiska republiken Kongo. Regeringen verkar även för att EU ska bidra till att förbättra det humanitära tillträdet och för att humanitära frågor får en större plats i de olika medlingsprocesserna. Regeringen arbetar även för att EU ska öka sitt stöd till den afrikanska medlingen, vilket är viktigt för att undvika en spridning av konflikten till andra länder i regionen.

När det gäller motionsyrkandet om att EU ska ta ansvar för att Ukraina får en styrkeposition i förhandlingarna vill utskottet hänvisa till den utrikespolitiska deklARATIONEN från den 18 februari 2026. Regeringen anför i denna att Sverige står fast vid sin tvåpunktsplan om mer stöd till Ukraina och ökad press på Ryssland. Vidare anför regeringen att Sverige tillsammans med sina allierade och partner ska motverka Ryssland från en styrkeposition.

När det gäller motionsyrkandet om stöd till den ryska och belarusiska freds- och demokratirörelsen konstaterar utskottet att den ryska regimen har gått till allt hårdare angrepp mot politisk opposition, oberoende medier och civilsamhället i Ryssland. Utskottet konstaterar att EU stöder oberoende ryska och belarusiska medier som verkar i exil från EU. När det gäller svenskt stöd har utrikesministern svarat på den skriftliga frågan 2024/25:799 att regeringen avser att fortsätta sitt stöd till det ryska civilsamhället i och utanför Ryssland. I sammanhanget kan nämnas att Sida för perioden 2023–2027 har ett ramavtal med Europarådet om stöd till handlingsplanen för samarbete med företrädare för de belarusiska demokratiska krafterna och det civila samhället.

När det gäller motionsyrkandet om konflikten mellan Israel och Palestina anser utskottet att EU måste driva på för att konkreta steg tas mot en varaktig fred i Gaza som kan leda till en tvåstatslösning. Det är viktigt att Sverige stöder EU:s arbete, engagemang och initiativ för att få till stånd en trovärdig process för en förhandlad tvåstatslösning i samverkan med bl.a. regionala aktörer och FN.

Med hänsyn till vad som anförts ovan avstyrker utskottet motionerna 2025/26:2776 (V) yrkande 6, 2025/26:3622 (S) yrkandena 31, 35 och 36, 2025/26:3623 (S) yrkande 32 och 2025/26:3988 (V) yrkandena 12, 27 och 28.

Skrivelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:115 till handlingarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena i bilaga 2 som har beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionshantering enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, bet. 20025/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335) och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2022–2026 som utrikesutskottet fastställde den 5 oktober 2023 (prot. 2023/24:3).

Utskottet har under beredningen kommit fram till att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen, och ett enigt utskott avstyrker dessa motioner. Detta kan innebära att partier vidhåller de synpunkter som framförs i motionsyrkanden, men att de avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

Reservationer

1. Övergripande frågor, punkt 1 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Annika Strandhäll (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 36 och avslår motionerna

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 34 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 37.

Ställningstagande

En fortsatt utvidgning av EU måste göras på ett ansvarsfullt sätt. Innan länderna kan bli fullvärdiga medlemmar i EU måste de leva upp till de krav som kommer till uttryck i Köpenhamnskriterierna. Det är också viktigt att värna fungerande arbetsmarknader och fackliga rättigheter, och att gränsöverskridande brottslighet bekämpas. Vi ska fortsätta att stödja kandidatländerna i det reformarbetet. Att nödvändiga reformer kommer på plats är viktigt för både ansökarländerna själv och för EU:s fortsatta funktionalitet. En gradvis anslutning, där kandidatländerna stegvis får tillträde till delar av EU-medlemskapet är en bra ansats.

Det är viktigt för Europas säkerhet att Ukraina, Moldavien och länderna på västra Balkan kan bli medlemmar i EU.

En framtida utvidgning av EU kommer att ställa stora krav på att unionen reformeras. Beslutsregler behöver ses över, och stora politikområden som jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken och EU:s budget behöver förändras för att unionen ska fungera effektivt. Samtidigt behöver kostnaderna hållas nere.

2. Övergripande frågor, punkt 1 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 37 samt avslår motionerna

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 36 och

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 34.

Ställningstagande

Jag vill att EU inför en feministisk budget som bygger på en genomgripande feministisk analys och som syftar till att utjämna skillnader mellan könen i fråga om inkomst och levnadsvillkor. Neddragningar av välfärd och inskränkningar av arbetsrätten i många EU-länder har drabbat kvinnor mycket hårt.

Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt och för att se till att dessa handlingar får kännbara påföljder. Jag vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis inom och utanför EU. Skatteflykt drar undan stora resurser från samhället som skulle kunna användas till gemensam välfärd. Det minskar också tilliten, sammanhållningen och förtroendet för samhället. Jag vill stärka regleringarna av skatteparadis och jag vill att Sverige agerar för att få till stånd mer samarbete och öppenhet mellan länder när det gäller skatteinformation.

3. Övergripande frågor, punkt 1 (C)

av Anna Lasses (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 34 och avslår motionerna

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 36 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 37.

Ställningstagande

Jag vill att Sverige ska vara en föregångare i EU när det gäller utsläppsminskningar och att EU ska vara en föregångare i världen genom att anta modiga och ambitiösa utsläppsminskningmål. Jag vill se ett klimatlås på EU:s budget, likt det s.k. demokratilåset. Ett klimatlås innebär att om ett medlems-

land inte vidtar tillräckliga klimatåtgärder, så bör de inte heller få del av det EU-stöd som de annars kan ha rätt till. Det ska finnas en kostnad för utsläpp.

4. Utrikespolitik, punkt 2 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Annika Strandhäll (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 30 och 33 samt avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C) yrkande 2,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 2, 5 och 15.

Ställningstagande

EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Europa måste långsiktigt ta större ansvar för sin egen säkerhet. EU måste samla sig och använda sin gemensamma styrka. Därför är det avgörande att stärka den samlade europeiska försvarsförmågan samt EU:s handlingsförmåga som säkerhetspolitisk aktör och förmåga att ta ansvar för unionens och närområdets säkerhet. Genom att stärka EU:s arbete för cybersäkerhet stärks förmågan att agera mot desinformation, valpåverkan och hybridhot. Vi står upp för EU:s solidaritetsklausul. EU ska fortsätta att vara en trovärdig säkerhetspolitisk aktör som tar ansvar för sin egen säkerhet och samtidigt agerar globalt med sina partners utifrån en bredd av civila och militära verktyg.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ska stärkas i syfte att försvara EU:s intressen och värden globalt. För att göra EU till en starkare säkerhetspolitisk aktör vill vi att beslut ska kunna tas med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet i vissa frågor, t.ex. sanktionsbeslut och frågor som rör mänskliga rättigheter. Genom att t.ex. ta bort sanktionsbeslut kan inget enskilt medlemsland stoppa sanktioner mot Ryssland.

5. Utrikespolitik, punkt 2 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 2, 5 och 15 samt avslår motionerna

2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C) yrkande 2,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 30 och 33 samt

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18.

Ställningstagande

Sverige ska verka inom EU för att unionen i alla lägen står upp för folkrätten och att man tydligt markerar mot länder som bryter mot den. Folkrätten är en garanti för att stormakter inte ska kunna roffa åt sig vad de vill ha och för att krigsförbrytare ska kunna ställas inför rätta. En förutsättning för detta är starka internationella institutioner.

Jag anser att Sveriges regering ska verka för att EU i all sin utrikespolitik, inklusive i relationerna med Kina, ska sätta mänskliga rättigheter före ekonomiska intressen. EU sätter i dag de egna ekonomiska intressena före mänskliga rättigheter i de handelsavtal man ingår, använder bistånd som påtryckningsmedel för att stoppa människor på flykt eller fördelar bistånd till insatser som leder till grova människorättskränkningar. Så länge EU agerar på detta sätt kommer EU:s förmaningar när det gäller mänskliga rättigheter i Kina att sakna trovärdighet.

Genom att göra ekocid till ett brott i enlighet med den s.k. Romstadgan skulle brott mot miljön få liknande status som krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten och kunna lagföras vid Internationella brottmålsdomstolen (ICC). ICC tar numera upp vissa miljömål, men jag vill se att även miljömål som inte är direkt kopplade till människors välfärd kan tas upp av ICC. En ekocidlagstiftning skulle vara ett viktigt verktyg i att stoppa storskaliga ingrepp på miljön som skadar ekosystem och livsmiljöer för oöverskådlig framtid. Införandet av ekocid i internationell rätt skulle få särskilt stor betydelse för fattiga länder med svag miljölagstiftning. Det är de som drabbas hårdast av omfattande miljöbrott.

Starka krafter inom EU arbetar för att militarisera unionen. Jag anser att EU inte är lämpat för en gemensam försvars- och säkerhetspolitik. Det nära samarbetet mellan EU och Nato minskar Sveriges möjligheter att föra en

självständig utrikespolitik och göra egna säkerhetspolitiska analyser. Europas länder, inklusive de som är utanför EU, måste samarbeta mer för säkerhet, robusta samhällen och en fredlig utveckling. Mitt parti Vänsterpartiet är emot det permanenta strukturerade samarbetet i PESCO och anser att Sverige bör lämna Europeiska försvarsbyrån (EDA). Jag anser även att Sverige inte bör delta i vare sig Europeiska försvarsfonden (EDF) eller den europeiska fredsfaciliteten (EPF.).

6. Utrikespolitik, punkt 2 (C)

av Anna Lasses (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C) yrkande 2 och

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och

avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 30 och 33 samt

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 2, 5 och 15.

Ställningstagande

EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. För att EU ska bli en utrikespolitisk aktör att räkna med vill jag att utrikespolitiska beslut inom EU i ökad utsträckning fattas med majoritetsbeslut. Sverige ska vidare stå upp för att EU ska fortsätta vara en stark aktör för utvecklingssamarbete och att EU:s bistånd ska fortsätta vara välfinansierat.

7. Sanktioner, punkt 3 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Annika Strandhäll (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 35 och

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna
2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7,
2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40,
2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 34,
2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 39 och
2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 25, 26 och 28.

Ställningstagande

Det ekonomiska trycket på Ryssland måste upprätthållas och Putins krigskassa strypas. Sverige utmärker sig som ett av få länder där inte ett enda åtal ännu väckts för brott mot sanktionsbestämmelserna. Regeringen bör samla ansvariga myndigheter samt representanter för näringsliv och transportnäring för att gemensamt öka insatserna för att upprätthålla sanktionerna. Regeringen behöver agera omgående för att kringgående av sanktioner mot Ryssland ska upptäckas tidigare, förhindras oftare och straffas hårdare.

Ännu ett verktyg för att minska den ryska krigskassan är att strypa Rysslands intäkter från export av fossila bränslen. Regeringen bör driva på i EU för fortsatta riktade åtgärder mot fartyg i skuggflottan, men också mot de möjliggörare och nätverk som omger skuggflottan i tredjeländer.

8. Sanktioner, punkt 3 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7 och
2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 25, 26 och 28 samt avslår motionerna
2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40,
2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 34,
2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 35,
2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt
2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 39.

Ställningstagande

De etniska och religiösa minoriteterna i Kina tillhör de som drabbas allra hårdast av förtrycket från den kinesiska statsapparaten. Störst är trycket mot

de muslimska uigurerna i Xinjiang och buddisterna i Tibet. Sverige bör agera inom EU för att sätta press på Kina för att landet omedelbart ska upphöra med övergreppen mot uigurer. Sverige bör verka inom EU för att det införs sanktioner mot Kina och att dessa kopplas till krav om att upphöra med övergreppen mot uigurer.

Det är väl dokumenterat hur israeliska militanta bosättare använder våld mot den palestinska befolkningen. Våldet syftar till att injaga fruktan hos en hel befolkning och destabilisera det palestinska samhället. Bosättningarna utgör ett brott mot fjärde Genèvekonventionen och anses vara ett krigsbrott av ICC. FN uppmanar Israel att omedelbart upphöra med sin omfattande expansion av bosättningar på Västbanken. Sverige bör arbeta inom EU för att en kraftig utökning av antalet israeliska militanta bosättare som sätts upp på EU:s terrorlista och för att införa skärpta sanktioner mot israeliska bosättare.

All vapenexport från EU-länder till Israel måste upphöra. Sverige bör ta initiativ till att EU ska införa ett vapenembargo mot Israel.

9. Sanktioner, punkt 3 (C)

av Anna Lasses (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40 och

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 39 och

avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7,

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 34,

2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 35,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 25, 26 och 28.

Ställningstagande

Företag i Sverige som indirekt ägs av ryska staten genom ryska oligarker har lyckats kringgå sanktioner och fortsätta bedriva sin verksamhet i Sverige. Regeringen behöver därför inleda den juridiska processen för att ta fram lagstiftning så att staten i dessa fall kan gå in med tvångsförvaltning av företag.

Kina försöker med tvång förtrycka och utrota uigurernas identitet. Jag fördömer övergreppen och tvångsinterneringarna av uigurerna. Jag anser att EU:s Magnitiskijsanktioner ska användas mot individer som är ansvariga för övergrepp mot uigurer i Kina.

10. Sanktioner, punkt 3 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 34 samt avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 7,

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 40,

2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 35,

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 5 och 6,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 39 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 25, 26 och 28.

Ställningstagande

Jag anser att Sverige ska verka inom EU för skarpare sanktioner för att förhindra att varor exporteras via Hongkong till Ryssland, Nordkorea och Iran. En rapport från The Committee for Freedom in Hong Kong Foundation uppger att Hongkong möjliggör handel till Ryssland, Nordkorea och Iran, trots internationella sanktioner. Hongkong underlättar den ryska invasionen av Ukraina genom att exportera varor till Ryssland som används i produktionen av militär utrustning som missiler och flygplan.

Sekundära sanktioner på EU-nivå bör införas mot länder, företag och individer som direkt eller indirekt stöder Rysslands krig i Ukraina genom att tillhandahålla militärt användbar teknik, ge ekonomiskt stöd eller underlätta sanktionsflykt.

11. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 4 och avslår motionerna
 2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 31 och
 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 33.

Ställningstagande

Människorättsorganisationer har rapporterat om statligt sanktionerat tvångsarbete kopplat till omskolningsläger i Xinjiang och statliga arbetsprogram kopplade till fattigdomsbekämpning. Jag anser därför att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att arbeta fram en märkning av varor som importerats från Xinjiangprovinsen eller Tibet.

EU måste våga ifrågasätta och sätta stopp för de största miljö- och klimatbovarna. Klimatpolitiken behöver genomsyra handeln och investeringspolitiken. Alla investeringar och beslut på EU-nivå måste bidra till att få ned utsläppen. Jag anser att regeringen bör verka för att alla EU:s handelsavtal ska innehålla bindande miljö- och klimatklausuler, samt att inga avtal ska tecknas med länder som inte skrivit under Parisavtalet eller som har lämnat Parisavtalet.

12. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (C)

av Anna Lasses (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 33 och
 avslår motionerna
 2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,
 2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 31 och
 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Svenska och europeiska företag bör göra mer för att säkerställa att de och deras underleverantörer erbjuder goda arbetsvillkor, respekterar mänskliga rättigheter och tar sitt ansvar för miljö- och klimatpåverkan, även för verksamhet som ligger utanför EU. Mitt parti Centerpartiet välkomnar EU:s regelverk för företagsansvar (s.k. due diligence) som ska bidra till ett effektivt skydd för mänskliga rättigheter, miljö och klimat, men vi anser att det ska införas ett striktare EU-regelverk så företag i frihandelsavtal förbinds att upprätthålla

mänskliga rättigheter och miljö- och klimathänsyn i sin verksamhet utanför unionen.

Jag vill att EU ska ställa strikta krav i fråga om miljöhänsyn och mänskliga rättigheter i sina frihandelsavtal vilket kan göra stor skillnad hos EU:s handelspartners. EU ska även fastställa goda globala standarder som andra länder ska följa för att kunna sälja sina produkter i EU. Jag anser att Sverige ska arbeta för att EU ska göra hållbarhetskapitlen i handelsavtal bindande. Det kan göras genom att avtalet ger möjlighet att suspendera ett avtal om en motpart bryter mot åtagandena i hållbarhetskapitlet eller genom att ställa krav på att motparten ska ratificera internationella konventioner innan handelsavtalet träder i kraft.

13. Den gemensamma handelspolitiken, punkt 4 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 31 och avslår motionerna

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 33 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Den internationella handeln med konfliktmineral måste regleras med en tydlig och bindande lagstiftning. Sverige behöver driva på för att det ska införas lagstiftning på EU-nivå. Vidare bör det införas ett globalt certifieringssystem som omfattar all konfliktmineral och innehåller robusta mekanismer för att säkerställa transparens, ansvarsutkrävande, rimliga löner och ersättning enligt principen att förorenaren betalar.

14. EU:s bilaterala och regionala relationer, punkt 5 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Annika Strandhäll (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 31, 35 och 36 samt
2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32 och

avslår motionerna

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 6 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 12 och 27.

Ställningstagande

Västsaharas rätt till självständighet har erkänts av FN. Vi vill att Sverige ska stå upp för folkrätten och FN:s principer om självbestämmande. Afrikas sista koloni bör befrias.

Vi anser att FN:s fredsbevakande styrka i Västsahara, Minurso, bör få ett utvidgat mandat så att de har rätt och skyldighet att rapportera om människorättsbrott.

Vi anser att det är oacceptabelt att exploatera naturresurser från ett ockuperat område, vilket EU:s avtal med Marocko om fisket bidrar till. Vi vill att det säkerställs att Västsahara får ett långsiktigt biståndsstöd.

Vi anser att Sverige behöver fortsätta ge ett omfattande humanitärt stöd till Sudan och samtidigt agera kraftfullt i EU och FN för att driva fram fredsförhandlingar mellan de stridande parterna. Om kriget skulle fortsätta utan politiska lösningar, riskerar världen en ännu större katastrof med ytterligare miljoner av människor på flykt, hungersnöd för hundratusentals barn och en region som är destabiliserad för lång tid framöver.

Sverige behöver tillsammans med EU och FN intensifiera sitt stöd till östra Kongo. Det handlar om både akuta humanitära insatser för att rädda liv och långsiktiga satsningar för att bygga fred, stärka civilsamhället och skydda kvinnors och barns rättigheter. Sverige ska vara en tydlig röst mot sexuellt våld som vapen i krig, mot illegal exploatering av naturresurser och för ett starkare internationellt engagemang i konflikten.

EU behöver kliva fram och göra mer för att stötta Ukraina i fredsförhandlingarna. EU ska ta ansvar för att Ukraina får en styrkeposition i förhandlingarna. Det är bra att EU ser till att Ukraina är med vid förhandlingsbordet. Nu krävs tydliga och konkreta utfästelser om stöd till Ukraina från EU.

15. EU:s bilaterala och regionala relationer, punkt 5 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 6 och

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 12 och 27 samt avslår motionerna

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 31, 35 och 36 samt

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 32.

Ställningstagande

Internationella jordbruksföretag tar över stora bördiga landområden i Afrika för odling i industriell skala av t.ex. grödor för export, djurfoder eller biodrivmedel. När detta görs, tappar de människor som bott och odlat på denna mark sin försörjning och möjlighet att odla sin egen mat. Sverige bör arbeta för att EU och andra aktörer som IMF och Världsbanken inte finansierar internationella företag som vill ta makten över Afrikas jordbruk. Sverige ska i stället arbeta för att dessa aktörer ska använda sina finansiella instrument för att stödja utvecklingen för matsuveränitet.

Att stödja den ryska oppositionen är att stödja en demokratisk utveckling i Ryssland och att förbättra säkerheten både för dem och för Rysslands grannländer. Regeringen bör inom och utanför EU-samarbetet verka för att utöka stödet till den ryska och belarusiska freds- och demokratirörelsen. Sverige och EU måste hitta bättre strategier för att göra detta.

Samarbetet mellan EU och Israel är omfattande och ger EU en möjlighet att sätta press på Israel att respektera folkrätten. Israel måste dra sig tillbaka från ockuperade områden, bosättningarna måste utrymmas och en fri och demokratisk palestinsk stat bör upprättas inom 1967 års gränser. Sverige bör motsätta sig att EU fördjupar sitt samarbete med Israel på något område och suspendera det nuvarande associeringsavtalet så länge Israel inte respekterar fredsavtalet, avvecklar bosättningarna och vägspärrarna på ockuperat område, avbryter blockaden av Gaza och upphör med byggandet av muren på Västbanken.

Särskilt yttrande

Utrikespolitik, punkt 2 (SD)

Aron Emilsson (SD) och Rasmus Giertz (SD) anför:

Sverigedemokraterna delar i huvudsak utskottets bedömning av arbetsprogrammet.

Vi kommer att i andra sammanhang driva vidare våra ståndpunkter när det gäller bibehållet krav på enhällighet i vissa delar av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och vikten av en ansvarsfull och meritbaserad process för EU:s utvidgning.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025.

Följdmotionen

2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen både inom ramen för arbetet i EU och i sina direkta kontakter med Turkiet bör verka för att landet åter ratificerar Istanbulkonventionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att unionen i alla lägen står upp för folkrätten och att man tydligt markerar mot länder som bryter mot den, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att skärpa målsättningarna för att den europeiska gröna given ska innehålla skärpta bindande mål samt kompletterande mål för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att alla EU:s handelsavtal ska innehålla bindande miljö- och klimatklausuler samt att inga avtal ska tecknas med länder som inte skrivit under Parisavtalet eller som har lämnat Parisavtalet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att uppdatera det juridiska ramverket så att det blir ett kraftfullt verktyg för att förhindra brott mot naturen (ekocid) genom att inkludera ekocid i Romstadgan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör driva på för en reformerad prismekanism på EU:s elmarknad i syfte att skapa en tydligare koppling mellan produktionskostnad och pris till kund och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör begära ett undantag i EU i syfte att stabilisera elpriset via reglering av exportens prispåverkan och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU inför en feministisk budget och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU fortsatt håller förhandlingarna med Turkiet om EU-medlemskap frysta och att alla de förmåner som förmedlemskapsprogrammet ger, såväl politiskt som ekonomiskt, omedelbart dras in och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU avbryter flyktigavtalet med Turkiet och agerar för att våldet och repressionen mot oppositionella i Turkiet upphör och att alla som fängslats på politisk grund frigges, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett EU-gemensamt vapenembargo mot Turkiet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom och utanför EU-samarbetet bör verka för att utöka stödet till den ryska och den belarusiska freds- och demokrati rörelsen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU konsekvent står upp för mänskliga rättigheter och demokrati i sina relationer till andra länder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att EU ska bli en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte bör delta i vare sig Europeiska försvarsfonden (EDF) eller den europeiska fredsfaciliteten (EPF) och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att inga fler odemokratiska EU-handelsavtal tecknas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU försvarar kvinnors ekonomiska rättigheter och inför en feministisk handelspolitik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att tydliga regler för mänskliga rättigheter införs i det övergripande investeringsavtalet (Comprehensive Agreement on Investment, CAI) och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att alla EU-länder ska ge minst 0,7 procent av BNI i utvecklingsbistånd och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att alla EU-länder ger minst 0,2 procent av BNI till de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör arbeta för ett effektivt bistånd inom EU som följer ramarna för det globala partnerskapet för effektivt utvecklingssamarbete (GPEDC) och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör motverka alla beslut som innebär att asylrätten och flyktingars mänskliga rättigheter kränks och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU ska tillsätta oberoende utredningar om huruvida Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) har brutit mot internationell rätt och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att EU ska ta ställning för en varaktig, hållbar och rättvis fred i Gaza och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta inom EU för att föra upp den israeliska militanta bosättarrörelsen på EU:s terrorlista och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för skärpta sanktioner inom EU mot israeliska bosättare och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör motsätta sig att EU fördjupar sitt samarbete med Israel på något område och suspendera det nuvarande associeringsavtalet så länge Israel inte respekterar fredsavtalet, avvecklar bosättningarna och vägspärrarna på ockuperat område, avbryter blockaden av Gaza och upphör med byggandet av muren på Västbanken, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativ till att EU ska införa ett vapenembargo mot Israel och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att EU ska vidta åtgärder för att underlätta ansvarsutkrävande för begångna krigsbrott och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU slutar finansiera den libyska kustbevakningen och för att relationer med Libyen ska bygga på full respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN:s flyktingorgan (UNHCR) bör agera för en snabb

- evakuering och vidarebosättning av flyktingar och asylsökande från Libyen och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att EU varken ska finansiera eller på andra sätt bidra till att migranter till sjöss stoppas och förs tillbaka till länder som bryter mot mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU ska kräva att den utlovade folkomröstningen om Västsaharas självständighet hålls och tillkännager detta för regeringen.
  34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU säkerställer att handelsavtal och fiskeavtal mellan EU och Marocko, i enlighet med EU-domstolens beslut, inte innefattar Västsaharas territorium så länge Västsaharas folk, via deras legitima representant Polisario, inte har gett sitt samtycke och tillkännager detta för regeringen.
  35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i EU bör verka för att utarbeta riktlinjer för företag och investerare i syfte att förhindra investeringar på ockuperad mark så länge det inte sker efter godkännande av Västsaharas legitima representant Polisario och tillkännager detta för regeringen.
  36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att lobbyism begränsas i EU till förmån för nationella parlaments inflytande och tillkännager detta för regeringen.
  37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder och tillkännager detta för regeringen.
  38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för ett regelverk som innebär öppna böcker, minskade förmåner och sänkta politikerarvoden för alla EU-parlamentariker och tillkännager detta för regeringen.
  39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU-parlamentet endast ska sammanträda i Bryssel och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:388 av Björn Söder och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i samtal med företrädare för den kinesiska regimen ständigt bör lyfta frågan kring uigurenas situation och verka för att fler sanktioner införs mot kinesiska

tjänstemän och företag som är inblandade i övergreppen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1431 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot de ansvariga för de övergrepp som sker mot uigurer, falungonganhängare, kristna och andra minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:81 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska anta som målsättning att det europeiska samarbetet ska omformas så att länderna kan vara medlemmar i endast frihandelsunionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:292 av Björn Söder och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska dra sig ur PDCA och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:404 av Gudrun Brunegård (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klassificera kobolt som en konfliktmineral och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:421 av Martin Ådahl (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sanktioner riktade mot alla individer som har varit inblandade i utövande av våld mot, fängslandet av och tortyr som riktats mot fredliga demonstranter i Belarus bör införas skyndsamt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:556 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör överväga att arbeta inom EU för ett ekonomiskt stöd till Centrala tibetanska administrationen för att bevara tibetansk religion och kultur och motverka den kinesiska ockupationen av Tibet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:572 av Richard Jomshof (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att tillsätta en särskild samordnare för Tibetfrågor på EU-nivå, i likhet med vad man har i USA, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2003 av Magnus Berntsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör fortsätta och fördjupa sitt stöd till Moldaviens reformarbete och europeiska integration och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2369 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att EU i all sin utrikespolitik, inklusive i relationerna med Kina, ska sätta mänskliga rättigheter före ekonomiska intressen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU inför sanktioner mot Kina kopplade till krav om att Kina upphör med övergreppen mot uigurerna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att arbeta fram en märkning av varor som importerats från Xinjiangprovinsen eller Tibet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2379 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett system som synliggör kringgående av internationella sanktioner och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2776 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att EU och andra aktörer som IMF och Världsbanken inte finansierar internationella företag vars syfte är att ta makten över Afrikas jordbruk och i stället använder sina finansiella instrument för att stödja utvecklingen för matsuveränitet och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU ska kräva att den utlovade folkomröstningen om Västsaharas självständighet hålls och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU säkerställer att handelsavtal och fiskeavtal mellan EU och Marocko, i enlighet med EU-domstolens

beslut, inte innefattar Västsaharas territorium så länge som Västsaharas folk, via deras legitima representant Polisario, inte har gett sitt samtycke, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2800 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom EU verka för att Republiken Belarus stats säkerhetskommitté (KGB) terrorlistas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom EU verka för att huvuddirektoratet för bekämpning av organiserad brottslighet och korruption (GUBOPIK) terrorlistas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2818 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för att EU och dess medlemsländer snarast tar fram en tydlig färdplan för hur de ska nå sina biståndsmål och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en ökad samstämmighet och effektivitet i EU:s utvecklingspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt påbörja arbete för att ta fram lagstiftning som möjliggör att företag, likt Kubal, som kringgår internationella sanktioner, ska sättas under statlig tvångsförvaltning där verksamheten kan fortsätta utan att pengar lämnar landet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3411 av Jacob Risberg m.fl. (MP):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste verka inom EU för skarpare sanktioner för att förhindra att varor exporteras via Hongkong till Ryssland, Nordkorea och Iran och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för EU-lagstiftning och ett globalt certifieringssystem som omfattar alla konfliktmineral gällande transparens, ansvarsutkrävande, rimliga löner och ersättning enligt principen att förorenaren betalar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sekundära sanktioner bör införas mot länder, företag och individer som direkt eller indirekt stöder Rysslands krig i Ukraina genom att tillhandahålla militärt användbar teknik, ge ekonomiskt stöd eller

underlätta sanktionsflykt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3570 av Anna Lasses m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stå upp för och försvara en fortsatt stark och välfinansierad biståndsroll för EU i världen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3593 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa kringgåendet av sanktioner mot Ryssland och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3622 av Morgan Johansson m.fl. (S):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige fortsatt ska motsätta sig exploateringen av naturresurser på ockuperad västaharisk mark och vatten och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i EU och FN bör driva på för fredsförhandlingar mellan de stridande parterna i Sudan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, tillsammans med EU och FN, måste intensifiera sitt stöd till östra Kongo och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3623 av Morgan Johansson m.fl. (S):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sanktionerna mot Ryssland bör skärpas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att stoppa kringgående av sanktionerna och uppdra åt rättsvårdande myndigheter att prioritera ärenden som rör sanktionsbrott och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste vidta åtgärder för att stoppa skuggflottan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur ryska frysta tillgångar kan användas i återuppbyggnaden av Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka den samlade europeiska försvarsförmågan samt EU:s handlingsförmåga som säkerhetspolitisk aktör och förmåga att ta

- ansvar för unionens och närområdets säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska ta ansvar för att Ukraina får en styrkeposition i förhandlingarna och tillkännager detta för regeringen.
  33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut ska kunna tas med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet i vissa utrikespolitiska frågor, t.ex. sanktionsbeslut och frågor som rör mänskliga rättigheter, och tillkännager detta för regeringen.
  34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att i EU införa en sanktionstrappa som gör att EU ytterst kan utesluta ett land som fullbordat en nedmontering av demokratin, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att grundlagsskydda aborträtten i hela EU genom att skriva in rätten till säker och trygg abort i EU:s rättighetsstadga och tillkännager detta för regeringen.
  36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fortsatt utvidgning av EU måste göras på ett ansvarsfullt sätt och tillkännager detta för regeringen.
  72. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja de demokratiska krafterna i Iran och att terrorlista det islamiska revolutionsgardet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3724 av Daniel Riazat (-):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att samtliga länder i Norden samt EU ska skriva under konventionen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3729 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU uthålligt behöver stärka sin förmåga att möta en bred palett av hot och utveckla sin säkerhetspolitiska verktygslåda och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för att stärka EU:s röst gentemot krafter som hotar den liberala demokratin, t.ex. systemrivaler som Kina, och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för att utrikespolitiken inom EU i ökad utsträckning ska beslutas genom majoritetsbeslut och tillkännager detta för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att alla EU-länder via nationell sanktionslagstiftning kan genomföra sanktionsbeslut som utarbetats av kommissionen men blockeras av t.ex. Ungern, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa en nationell sanktionslagstiftning för att kunna agera självständigt tillsammans med likasinnade länder när EU-beslut blockeras av enskilda medlemsländer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för att EU ska agera mot medlemsstater som, i strid med gemensamma sanktioner, öppnar för friare visum från t.ex. Ryssland och Belarus, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU uthålligt och kraftfullt ska upprätthålla och utveckla sanktionspolitiken mot ryssar och Ryssland samt att frysta tillgångar bör beslagtas och säljas för att användas för att återuppbygga Ukraina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU:s Magnitskijsanktioner ska breddas till att omfatta systematisk korruption och penningtvätt och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att så länge EU inte har inkluderat systematisk korruption och penningtvätt i sina Magnitskijsanktioner införa svenska Magnitskijsanktioner och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU behöver införa Magnitskijsanktioner mot styret i Azerbajdzjan för övergrepp på mänskliga rättigheter och etnisk rensning i Nagorno-Karabach och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att täppa till kryphål i sanktionerna mot Ryssland och om att Sverige och EU måste rikta sanktioner mot hela den ryska energi- och banksektorn, inklusive Rosatom, och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för att EU uppdaterar sitt legala terroristramverk (Common Position 2001/931/CFSP) för att möjliggöra terrorklassning av exempelvis IRGC, det islamiska revolutionsgardet, samt liknande organisationer för att stärka det europeiska antiterroristsamarbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU terroriststämplar IRGC och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återta Sveriges ratifikation av EU-Kuba-avtalet och driva att EU utvärderar

- och omprövar detsamma, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att EU tar fram en ny strategi för Kaukasien och det östliga partnerskapet som utgår från att stödja ländernas frihets- och demokrati rörelser och inkluderar EU:s roll för långsiktig fred och stabilitet i området och tillkännager detta för regeringen.
  32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sanktionerna mot Belarus ska breddas till att omfatta systematisk penningtvätt och korruption samt vara träffsäkra och riktas mot ansvariga för övergreppen och tillkännager detta för regeringen.
  33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett striktare EU-regelverk gällande företags ansvar för att upprätthålla mänskliga rättigheter och miljö- och klimathänsyn i frihandelsavtal och vid annan verksamhet utanför unionen och tillkännager detta för regeringen.
  34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att kommissionen presenterar en mekanism, likt demokratilåset, så att de medlemsländer som inte gör sin del av klimatarbetet får sin EU-finansiering indragen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva att EU inför sanktioner mot ansvariga för Kinas övergrepp mot uigurer och andra minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3795 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kuba bör klassificeras som en statlig sponsor av terrorism inom internationella forum och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa riktade sanktioner mot kubanska tjänstemän som är medskyldiga till stöd för terrorism samt att stödja det kubanska civilsamhället i dess strävan efter demokratiska reformer och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Motioner som bereds förenklat		
2024/25:388	Björn Söder och Markus Wiechel (båda SD)	
2024/25:1431	Markus Wiechel m.fl. (SD)	12
2025/26:81	Josef Fransson (SD)	
2025/26:292	Björn Söder och Markus Wiechel (båda SD)	
2025/26:404	Gudrun Brunegård (KD)	3
2025/26:421	Martin Ådahl (C)	2
2025/26:556	Nima Gholam Ali Pour (SD)	5
2025/26:572	Richard Jomshof (SD)	4
2025/26:2003	Magnus Berntsson (KD)	
2025/26:2379	Markus Wiechel (SD)	
2025/26:2776	Håkan Svenneling m.fl. (V)	20 och 22
2025/26:2800	Markus Wiechel (SD)	1 och 2
2025/26:2818	Nooshi Dadgostar m.fl. (V)	34 och 35
2025/26:3623	Morgan Johansson m.fl. (S)	4, 7, 34, 35 och 72
2025/26:3724	Daniel Riazat (-)	2
2025/26:3729	Kerstin Lundgren m.fl. (C)	15–17, 19, 20 och 22– 32
2025/26:3795	Markus Wiechel (SD)	1 och 2
2025/26:3988	Håkan Svenneling m.fl. (V)	1, 3, 6, 7, 9– 11, 13, 14, 16–24, 29– 36, 38 och 39

BILAGA 3

Finansutskottets yttrande 2025/26:FiU3y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 19 mars 2026 att ge övriga utskott och EU-nämnden tillfälle att senast den 30 april yttra sig över regeringens skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025 och eventuella följdmotioner i ärendet i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Finansutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör finansutskottets ämnesområden och över motion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 8.

Utskottet anser att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsyrkandet och lägga skrivelsen till handlingarna.

I yttrandet finns en avvikande mening (V).

Utskottets överväganden

Bakgrund

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2025, i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar. Skrivelsen inleds med en beskrivning av den övergripande utvecklingen i EU. Frågor som rör finansutskottets ämnesområden finns framför allt under följande avsnitt:

- EU:s fleråriga budgetram
- Den europeiska terminen för stärkt ekonomisk samordning
- Ekonomisk styrning och samordning
- Finansmarknaden
- EU:s budget
- Skydd av EU:s finansiella intressen
- Statistik.

I bilaga 3 i regeringens skrivelse återfinns beslut i rådet under 2025 där Sverige röstat nej eller lagt ned sin röst. Där redogörs för att Sverige röstade nej i fråga om att anta EU:s allmänna budget för 2026 och i fråga om att bevilja ansvarsfrihet för kommissionen avseende genomförandet av EU-budgeten 2024.

EU:s fleråriga budgetram

Skrivelsen

I juli 2025 presenterade Europeiska kommissionen ett lagstiftningspaket om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034, bestående av 29 rättsakter. De centrala förslagen avser förordningen om den fleråriga budgetramen samt beslutet om EU:s egna medel.

Kommissionen föreslår en mer flexibel och förenklad budgetstruktur med färre rubriker och program. Den föreslagna budgetramen uppgår till totalt 1 763 miljarder euro i 2025 års priser, motsvarande ca 1,26 procent av EU:s samlade bruttonationalinkomst. Budgeten föreslås organiseras under fyra övergripande rubriker: ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, konkurrenskraft och säkerhet, Europa i världen samt administration. Därutöver föreslås tre specialinstrument utanför utgiftstaken för hantering av oförutsedda händelser.

Förslagen presenterades i rådet för allmänna frågor den 18 juli 2025 och har därefter behandlats vid flera rådsmöten. En särskild arbetsgrupp har inrättats för teknisk behandling. Ordförandeskapet har lagt fram en

förhandlingsbox inför de fortsatta budgetförhandlingarna, vilken noterades av Europeiska rådet i december 2025.

Regeringen framför att den välkomnar förslaget inriktning, dvs. en budget med större fokus på säkerhet och försvar, inklusive ett bibehållt starkt stöd till Ukraina, samt konkurrenskraft. Regeringen välkomnar också förslaget till förenklad struktur med färre rubriker och program. Förslaget är dock alldeles för expansivt med kraftiga ökningar av volymen i budgetramen. Neddragningar och omprioriteringar är därför nödvändiga. Rabattarrangemangen för Sverige måste också förnyas, enligt regeringen.

Behandling i utskottet

Den 6 maj 2025 informerade statssekreterarna Christian Danielsson, Statsrådsberedningen, och Johanna Lybeck Lilja, Finansdepartementet, utskottet om EU:s kommande långtidsbudget. Därefter överlade utskottet med statssekreterarna Christian Danielsson och Johanna Lybeck Lilja om EU:s kommande långtidsbudget den 10 juni 2025. Efter att förslagen presenterats återkom statssekreterare Christian Danielsson till utskottet den 18 september 2025 och överlade om förordningen om EU:s fleråriga finansieringsram (Multiannual Financial Framework, MFF), EU:s egna medel och genomföranderamverket.

Den europeiska terminen för stärkt ekonomisk samordning

Skrivelsen

Den femtonde europeiska planeringsterminen inleddes genom att kommissionen presenterade det s.k. höstpaketet, som delades upp i två delar. Mot bakgrund av att det nya ramverket för ekonomisk styrning tillämpades för första gången år 2025 presenterades vissa finanspolitiska delar separat, däribland bedömningen av medlemsstaternas medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer. Dessa delar av höstpaketet kommer framöver normalt att presenteras på våren. Den andra delen av höstpaketet presenterades i december 2024 och omfattade bl.a. meddelandet om den europeiska planeringsterminen 2025, rapporten om förvarningsmekanismen, förslag till en rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt förslag till en gemensam sysselsättningsrapport. Presentationen kom något senare än vanligt till följd av att den nya kommissionens tillträdde först den 1 december 2024.

I april 2025 överlämnade Sverige sin första årliga lägesrapport till kommissionen tillsammans med sin medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan, vilken ersätter det tidigare nationella reformprogrammet samt stabilitets- och konvergensprogrammet. Efter att medlemsstaterna lämnat sina rapporter genomförde kommissionen en analys med beaktande av respektive lands utgångsläge och nationella förutsättningar. Resultatet redovisades i juni 2025 inom ramen för det s.k. vårpaketet i form av landrapporter och förslag till

landsspecifika rekommendationer. Rekommendationerna syftar till att peka ut de huvudsakliga utmaningar som medlemsstaterna bör prioritera under de kommande 12–18 månaderna, i linje med de integrerade riktlinjerna för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt stabilitets- och tillväxtpakten och det makroekonomiska obalansförfarandet. Rådet antog de landsspecifika rekommendationerna i juli 2025.

Inom ramen för den europeiska planeringsterminen antog rådet fem landsspecifika rekommendationer till Sverige för 2025 och 2026. Dessa avser bl.a. att stärka försvars- och säkerhetsutgifterna med bibehållen skuldållbarhet, säkerställa ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen och sammanhållningspolitiken, minska växthusgasutsläppen och beroendet av fossila bränslen, förbättra utbildningsresultaten och arbetsmarknadsintegrationen samt öka effektiviteten på bostadsmarknaden, inklusive att vidta åtgärder för att hantera hushållens skuldsättning.

Behandling i utskottet

Den 29 april 2025 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om Sveriges medelfristiga strukturpolitiska plan och den årliga lägesrapporten om genomförandet.

Ekonomisk styrning och samordning

Stabilitets- och tillväxtpakten

Skrivelsen

Under 2025 har samtliga medlemsstater fått den första upplagan av de medelfristiga planerna godkända av Ekofinrådet. Dessa planer innefattar även ett medelfristigt finanspolitiskt åtagande för varje land. Nio medlemsstater har även begärt en s.k. förlängd anpassningsperiod, vilket ger dem något längre tid för att anpassa sina offentliga finanser. I mars öppnade kommissionen upp möjligheten för samtliga medlemsstater att aktivera den nationella undantagsklausulen för att strukturellt höja sina försvarsutgifter, utan att bryta mot stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Under året valde totalt 16 medlemsstater att aktivera klausulen. I juli öppnades ett underskottsförfarande för Österrike, vilket gör att sammanlagt nio medlemsstater befinner sig i underskottsförfarande. Av dessa bedömde kommissionen att Rumänien inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med sitt underskott.

Behandling i utskottet

Utskottet informerades av finansminister Elisabeth Svantesson (M) den 20 mars 2025 och av statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 21 april 2025.

Makroekonomiska obalanser

Skrivelsen

I december 2024 publicerade kommissionen 2025 års förvarningsrapport inom ramen för det makroekonomiska obalansförfarandet. Baserat på denna rapport presenterade kommissionen i maj 2025 fördjupade granskningar av tio medlemsstater, däribland Sverige. Kommissionen bedömde att Sverige fortfarande hade makroekonomiska obalanser kopplade till hushållens skuldsättning och bostadsmarknadens funktionssätt.

Behandling i utskottet

Frågan behandlades inte enskilt i finansutskottet under 2025, men den följdes av EU-nämnden.

Faciliteten för återhämtning och resiliens

Skrivelsen

I skrivelsen framför regeringen att rådet antagit 50 reviderade genomförandebeslut om återhämtnings- och resiliensplaner under året. Revideringarna gjordes bl.a. till följd av s.k. objektiva omständigheter, vilket inkluderar borttagande av åtgärder som inte längre är genomförbara eller ändringar av mål för bättre måluppfyllnad. En medlemsstat, Bulgarien, har även ändrat sin plan genom att lägga till ett REPowerEU-kapitel. Under året har även flertalet medlemsstater lämnat in utbetalningsförfrågningar till kommissionen. Vid slutet av 2025 hade totalt 393 miljarder euro betalats ut under faciliteten.

Behandling i utskottet

Den 20 mars 2025 informerade finansminister Elisabeth Svantesson (M) utskottet om faciliteten för återhämtning och resiliens.

Sveriges återhämtningsplan

Skrivelsen

I juli 2025 mottog Sverige sin första utbetalning från faciliteten för återhämtning och resiliens. Betalningen avsåg mål och delmål som uppnåts under perioden 2020–2022 och uppgick till drygt 18 miljarder kronor. I juni 2025 lämnade Sverige in en motiverad begäran för att revidera sin återhämtnings- och resiliensplan. De föreslagna ändringarna syftade till att förenkla genomförandet av planen samt att justera den utifrån objektiva omständigheter, utan att ändra ambitionsnivån för åtgärderna.

Behandling i utskottet

Den 10 juni 2025 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om genomförandet av den svenska planen för återhämtning och resiliens.

Utskottet behandlade även Sveriges genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen i samband med 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100, bet. 2024/25:FiU20, rskr. 2024/25:292).

Klimatfinansiering och internationell finansiering

Skrivelsen

Rådsslutsatser om klimatfinansiering inför FN:s klimattoppmöte COP30 antogs vid Ekofinrådet den 10 oktober 2025. Slutsatserna har två syften: dels att redovisa EU:s fortsatta arbete med att mobilisera och öka finansieringen för klimatrelaterade ändamål, dels att ta fram och tydliggöra EU:s ståndpunkt i frågor som är specifikt kopplade till klimatförhandlingarna och genomförandet av Parisavtalet.

I skrivelsen konstateras att Sydafrika var ordförande i G20 under 2025. EU representerades av ordförandeskapet, kommissionen och ECB i G20:s finansspår, där finansministrar och centralbankschefer träffas. Sverige var under Sydafrikas ordförandeskap inbjudet land i finansspåret. Det världsekonomiska läget, den internationella finansiella arkitekturen, klimatfinansiering, reformeringen av multilaterala utvecklingsbanker, internationell beskattning och globala skuldfrågor stod på G20:s dagordning under året. Det sydafrikanska ordförandeskapet fäste särskilt stor vikt vid utvecklingen i Afrika. Vid finansministrarnas och centralbankschefernas möte i juli 2025 enades G20-länderna om en kommuniké, medan mötena i februari och oktober resulterade i sammanfattningar av ordförandeskapet. Vid mötet i oktober antogs också en gemensam ministerdeklaration om skuld hållbarhet i låginkomstländer.

Behandling i utskottet

Den 8 april 2025 informerade finansminister Elisabeth Svantesson (M), riksbankschef Erik Thedéen och statssekreterare Diana Janse, Utrikesdepartementet, utskottet inför Internationella valutafondens (IMF) och Världsbankens vårmöte. Den 2 oktober 2025 informerade finansministern, riksbankschefen och bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M) utskottet inför IMF:s och Världsbankens årsmöte.

Makrofinansiellt stöd till Ukraina

Skrivelsen

Under 2025 genomfördes EU:s exceptionella makrofinansiella stöd till Ukraina som beslutades av Europaparlamentet och rådet i oktober 2024.

Stödet uppgick till 18,1 miljarder euro och betalades ut i delbetalningar under året. Det makrofinansiella stödet utgjorde EU:s bidrag till G7:s överenskommelse om att ställa ut lån om totalt 45 miljarder euro till Ukraina, där den framtida avkastningen från immobiliserade ryska centralbankstillgångar skulle användas för att återbetala lånen och räntekostnader. I december presenterade kommissionen ett lagstiftningspaket om nytt finansiellt stöd till Ukraina. Paketet innehöll bl.a. förslag om att ställa ut lån till Ukraina om 90 miljarder euro för perioden 2026–2027 som finansieras av de immobiliserade ryska tillgångarna och som Ukraina inte behöver återbetala förrän Ryssland har betalat krigsskadestånd, ett s.k. reparationslån. Dock kunde inte Europeiska rådet i december nå en överenskommelse om att gå vidare med lagstiftningspaketet. I stället enades man om att gå vidare med en lösning som innebär att kommissionen lånar upp medel på finansmarknaden för EU:s räkning och ställer ut lån om 90 miljarder euro för 2026–2027 till Ukraina. Lånet ska garanteras av utrymnet mellan utgiftstaket och egna medelstaket i EU-budgeten.

Behandling i utskottet

Utskottet överlade med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om kommissionens förslag om stödpaket till Ukraina som EU:s del i G7:s överenskommelse den 1 oktober 2024. Den 20 mars 2025 informerade finansminister Elisabeth Svantesson (M) utskottet om genomförandet av EU:s finansiella stöd till Ukraina. Finansutskottet mottog skriftlig information från Finansdepartementet om processen för hantering av de ryska immobiliserade tillgångarna den 11 december 2025. Utskottet överlade med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om nytt stöd till Ukraina den 16 december 2025.

InvestEU

Skrivelsen

I februari 2025 presenterade kommissionen ett förslag om ändringar i InvestEU-förordningen. Förslaget syftade till att förenkla rapporteringen och göra det lättare att kombinera InvestEU-garantin med tillgängliga garantier i äldre instrument för att frigöra investeringsmöjligheter. Bl.a. föreslogs att EU-garantin i InvestEU-programmet skulle utökas och att den ökade avsättningen i EU-budgeten skulle finansieras genom överskott och återflöden från äldre finansiella instrument.

Under september 2025 genomfördes trepartsmöten, och en överenskommelse nåddes i slutet av månaden. Den 11 december antogs rådsbeslutet. Ändringarna i InvestEU-förordningen trädde i kraft den 23 december 2025.

Behandling i utskottet

Den 20 mars 2025 informerade finansminister Elisabeth Svantesson (M) utskottet om InvestEU. Utskottet överlade med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om ändring i förordningen om InvestEU den 29 april 2025.

Finansmarknaden

Skrivelsen

I skrivelsen framför regeringen att förhandlingar om ett flertal frågor inom finansmarknaden pågick under 2025.

Kommissionen presenterade i juni 2023 ett förslag till ändringar i regelverket för betaltjänster. Förslaget innehåller bl.a. åtgärder för att bekämpa betalningsbedrägerier. En politisk överenskommelse nåddes i november 2025.

Kommissionen presenterade i juni 2023 ett lagstiftningspaket i syfte att ge lagstöd till ett eventuellt inrättande av en digital euro. Förhandlingar fortsatte i rådet även under 2025 och ett förhandlingsmandat antogs i december 2025.

Kommissionen presenterade i början av 2023 ett lagförslag för att reformera det gemensamma ramverket för bankkrishantering och nationella insättningsgarantisystem. En politisk överenskommelse nåddes i juni 2025.

Kommissionen presenterade i mars 2025 en strategi för en spar- och investeringsunion (Savings and Investment Union, SIU). SIU är kommissionens nya paraplybegrepp som omfattar både kapitalmarknadsunionen och bankunionen. Förhandlingar om det aktuella lagförslaget pågick under 2025.

Kommissionen presenterade i juni 2025 en översyn av EU:s ramverk för värdepapperisering. Översynen syftar till att stärka tillgången till finansiering i den reala ekonomin genom att underlätta för värdepapperisering. Förhandlingar i rådet inleddes i juni och ett förhandlingsmandat nåddes i december 2025.

Kommissionen presenterade i maj 2023 ett lagstiftningspaket som syftar till att stärka skyddet för icke-professionella investerare. Trepartsmöten pågick under året och en politisk överenskommelse nåddes i december 2025.

Kommissionen presenterade i december 2025 ett lagstiftningspaket om marknadsintegration och tillsyn. Syftet är att stärka de europeiska kapitalmarknaderna genom att underlätta för gränsöverskridande verksamhet, minska fragmentering på den inre marknaden och modernisera regelverken för att främja teknisk utveckling. En stor del av förslaget rör tillsyn av finansiella företag på värdepappersmarknaden. Förhandlingarna i rådet inleddes i december 2025.

Kommissionen presenterade i november 2025 ett lagstiftningspaket som syftar till att säkerställa hållbara pensionssystem i hela unionen samt att främja långsiktigt sparande och investeringar, det s.k. pensionspaketet. Förhandlingarna i rådet inleddes i december 2025.

Kommissionen presenterade i november 2025 ett förslag till översyn av EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Översynen ska enligt kommissionen komma till rätta med brister kopplade till transparens och grönmåling. Dessutom ska upplysningarna göras mer konsumentvänliga och reglerna bli lättare att använda och tillämpa för de finansiella aktörerna. Förhandlingarna i rådet inleddes i december 2025.

Behandling i utskottet

Den 28 september 2023 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) om ändringar i regelverket för betaltjänster. Utskottet subsidiaritetsprövade de två aktuella förslagen i september 2023 och ansåg att de inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Utskottet fick senast information om förhandlingsläget den 18 mars 2025 av statssekreterare Johan Almenberg, Finansdepartementet.

Den 28 september 2023 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) om EU:s lagstiftningspaket om digital euro. Utskottet subsidiaritetsprövade förslaget i september 2023 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Det senaste tillfället då finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) informerade utskottet om förhandlingsläget var den 22 april 2025.

Den 13 juni 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johan Almenberg om ändringar av EU:s krishanteringsregelverk. Utskottet subsidiaritetsprövade de tre förslagen för bankkrishantering och nationella insättningsgarantisystem i september 2023 och ansåg att de inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Det senaste tillfället då finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) informerade utskottet om statusen i förhandlingarna var den 13 juni 2024.

Utskottet överlade med finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) om spar- och investeringsunionen den 22 april 2025.

Utskottet överlade med finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) om EU:s ramverk för värdepappersisering den 11 september 2025. Utskottet subsidiaritetsprövade förslaget i september 2025 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Utskottet fick senast information om förhandlingsläget den 13 november 2025.

Utskottet överlade med statssekreterare Johan Almenberg om lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader den 21 september 2023. Utskottet subsidiaritetsprövade förslaget i september 2023 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

EU:s budget

EU:s årsbudget 2026

Skrivelsen

I juni 2025 presenterade kommissionen sitt förslag till EU:s årsbudget för 2026. Den 8 oktober 2025 lade kommissionen fram ett uppdaterat förslag. Utgiftstaken för budgetåret 2026 följer den fleråriga budgetramen för perioden 2021–2027. I kommissionens förslag uppgick åtagandena till 192,9 miljarder euro och betalningarna till 190,3 miljarder euro, inklusive specialinstrument.

Rådet fastställde sin ståndpunkt den 5 september 2025, vilket innebar minskningar jämfört med kommissionens förslag. Under förlikningsförhandlingarna med Europaparlamentet i november nåddes en överenskommelse om årsbudgeten för 2026. Denna innebar en åtagandenivå på 192,8 miljarder euro och en betalningsnivå på 190,1 miljarder euro. Enligt överenskommelsen uppgick marginalerna innanför budgetramen till minus 4,2 miljarder euro för åtaganden och 16,1 miljarder euro för betalningar. Marginalerna utanför budgetramen uppgick efter mobilisering av specialinstrument till sammanlagt 715,7 miljoner euro för åtaganden och 20,4 miljarder euro för betalningar. Överenskommelsen antogs den 15 november 2025.

Sverige röstade som enda medlemsstat emot budgetförslaget (se vidare skr. 2025/26:115 bil. 3). Regeringen motiverade sitt ställningstagande med att budgeten inte innehöll tillräckliga marginaler för att hantera oförutsedda händelser under budgetåret. Därutöver anfördes att de ökade räntekostnaderna för EU:s gemensamma upplåning i för liten utsträckning finansierades genom omprioriteringar och befintliga specialinstrument och i stället belastade det nyinrättade specialinstrumentet EURI. Rådet antog EU:s årsbudget för 2026 den 24 november 2025 och Europaparlamentet antog budgeten den 26 november 2025.

Behandling i utskottet

Utskottet överlade med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om EU:s årsbudget 2026 den 10 juni och 6 november 2026.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 8 anför motionärerna att EU:s påtvingade åtstramningspolitik har slagit extra hårt mot kvinnor och att kvinnor drabbas hårdast när välfärden skärs ned.

Motionärerna vill att EU ska införa en feministisk budget som bygger på en genomgripande feministisk analys och syftar till att utjämna skillnader mellan könen avseende inkomst och levnadsvillkor m.m. Motionärerna

föreslår därför ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att EU inför en feministisk budget.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden, senast i sitt yttrande till utrikesutskottet över skrivelsen om verksamheten i EU under 2024 (yttr. 2024/25:FiU2y). Utskottet ansåg då att utrikesutskottet borde avstyrka yrkandet, bl.a. med hänvisning till att regeringen stämt av prioriteringarna i förhandlingarna om halvtidsöversynen av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021–2027 i överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden. Utrikesutskottet avstyrkte yrkandet. Riksdagen biföll utrikesutskottets förslag (skr. 2024/25:115, bet. 2024/25:UU10, rskr. 2024/25:233).

Genomföranderamverket

Skrivelsen

Kommissionens förslag om att inrätta ett nytt genomföranderamverk presenterades i juli 2025. Förslaget lades fram i anslutning till förslaget om en flerårig budgetram för perioden 2028–2034 och innebär en omstöpning av EU:s ramverk för övervakning, rapportering och uppföljning av genomförandet av EU-budgeten. Det samlar och harmoniserar reglerna för hur EU:s övergripande principer ska tillämpas inom budgetens olika program. Det innehåller också gemensamma bestämmelser för prestation och resultatrapportering, regler för behandling av personuppgifter samt enhetliga krav på informations- och kommunikationsåtgärder.

Behandling i utskottet

Utskottet överlade med statssekreterare Christian Danielsson om genomföranderamverket den 18 september 2025.

EU:s egna medel

Skrivelsen

Ett modifierat system för EU:s egna medel presenterades av kommissionen i juli 2025. Förslaget innebär sammantaget att fem ytterligare kategorier av egna medel introduceras:

- 30 procent av intäkterna från försäljning av utsläppsrätter inom ramen för EU ETS 1,
- 75 procent av intäkterna från handeln med certifikat inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns,
- 2 euro per kilo icke insamlad elektrisk och elektronisk utrustning (elavfall) som justeras i takt med inflationen,

- 15 procent av intäkterna från reviderade, harmoniserade punktskatter på tobaksvaror och tobaksrelaterade produkter, och
- en årlig progressiv avgift från företag i EU, och företag i tredje land med fast driftställe i EU, med en nettoomsättning över 100 miljoner euro.

Kommissionens förslag innebär även följande ändringar i nuvarande system:

- Den andel av tullavgifterna som medlemsstaterna får behålla för att täcka uppbördskostnader minskas från 25 till 10 procent.
- Avgiften per kilo icke materialåtervunna plastförpackningar höjs från 0,8 till 1 euro per kilo och justeras för inflationen.
- Den föreslagna unionshanteringsavgiften för e-handel med tredjeländer räknas till kategorin traditionella egna medel.
- Taket för egna medel baserat på mervärdesskatt tas bort, rabatter för plastavgiften och rabatter på den BNI-baserade avgiften förnyas inte.

Kommissionen föreslår även en höjning av taket för egna medel till 1,75 procent av EU:s sammanslagna BNI mätt som betalningar, respektive 1,81 procent mätt som åtaganden. Inklusivt den föreslagna krismekanismen om 0,25 procent och Next Generation EU om 0,6 procent, föreslås det samlade egna medelstaket uppgå till 2,6 procent av EU:s BNI.

Behandling i utskottet

Utskottet överlade med statssekreterare Christian Danielsson om EU:s egna medel den 18 september 2025.

Utskottet subsidiaritetstestade kommissionens förslag i oktober 2025 och ansåg att det stred mot subsidiaritetsprincipen. I enlighet med utskottets förslag lämnade riksdagen ett motiverat yttrande till EU:s institutioner (utl. 2025/26:FiU16, rskr. 2025/26:19).

Skydd av EU:s finansiella intressen

Ansvarsfrihet för genomförandet av 2023 års budget och årsrapport om budgetåret 2024

Skrivelsen

Ekofinrådet beslutade i februari att rekommendera Europaparlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av 2023 års budget. Sverige valde att rösta nej vid omröstningen i rådet (se vidare skr. 2025/26:115 bil. 3). Europaparlamentet beslutade i maj att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av 2022 års budget.

Europeiska revisionsrättens årsrapport om budgetåret 2024 publicerades i oktober 2025. Revisionsrätten granskar EU:s inkomster och utgifter för att bedöma om de är lagliga och korrekta. För budgetåret 2024 gjorde revisionsrätten fyra uttalanden. Två var utan anmärkning: ett om att EU:s räkenskaper var tillförlitliga och ett om intäkterna. Två uttalanden hade

anmärkningar. Det ena var en avvikande mening om budgetkostnadernas laglighet och korrekthet. Det berodde på att felprocenten var 3,6 procent, vilket är över väsentlighetsgränsen på 2 procent. Det andra var en reservation om lagligheten och korrektheten i kostnaderna inom faciliteten för återhämtning och resiliens, vilket berodde på att ett antal utbetalningar innehöll väsentliga fel. Under början av 2026 väntas rådet anta en rekommendation till Europaparlamentet om att kommissionen ska beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av 2024 års budget som delvis baseras på revisionsrättens årsrapport.

Behandling i utskottet

Utskottet överlade med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om ansvarsfrihet för kommissionens genomförande av EU:s årsbudget för 2023 den 23 januari 2025. Vid Ekofinrådets möte i februari 2026 antogs en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten 2023. Sverige röstade nej i rådet då det ansågs allvarligt att kommissionen inte fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten (skr. 2025/26:115 bil. 3). Ett flertal av revisorernas iakttagelser bedömdes även återspegla att EU-budgetens exponering för olika risker ökar.

Utskottet berörde frågan om ansvarsfrihet i december 2025 i betänkande 2025/26:FiU5 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Statistik

Skrivelsen

Europaparlamentet och rådet fattade beslut om förordningen om EU:s arbetsmarknadsstatistik om företag i maj 2025 samt om förordningen om europeisk statistik om befolkning och bostäder i november 2025. I december 2025 fattade rådet även beslut om ändring av rådets förordning (EG) 2533/98 om ECB:s insamling av statistiska uppgifter. Kommissionen presenterade förslag till förordning om icke-finansiell statistik över kommersiella fastigheter i mars 2025.

Behandling i utskottet

Den 26 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Natasa Ristic Davidson, Finansdepartementet, om ändring av förordningen (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik. Utskottet subsidiaritetsprövade förslaget i september 2023 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottet överlade med statssekreterare Natasa Ristic Davidson om förordningen om statistik över kommersiella fastigheter den 8 maj 2025. Utskottet subsidiaritetsprövade förslaget i april 2025 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2025. Utskottet anser att skrivelsen är ett viktigt instrument för att följa verksamheten inom EU och hur regeringen har agerat i det europeiska samarbetet.

Under 2025 var fokus inriktat på stödet till Ukraina samt på den geoekonomiska osäkerhet som präglade det internationella läget. EU:s medlemsstater enades på nytt om att tillhandahålla ytterligare stöd till Ukraina i form av humanitärt, militärt och ekonomiskt bistånd. Utskottet konstaterar att världsläget fortfarande är starkt påverkat av geopolitiska spänningar, inte minst till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina samt den pågående konflikten i Mellanöstern. I sina fortsatta överläggningar har utskottet ställt sig bakom regeringens linje att fortsätta ge stöd till Ukraina. Utskottet välkomnar även det pågående arbetet med att tillhandahålla lån till Ukraina genom att använda avkastning från frysta ryska centralbankstillgångar. I likhet med regeringen är utskottet positivt till att gå längre i fråga om dessa tillgångar, under förutsättning att åtgärderna vidtas i enlighet med folkrätten och EU-rätten.

Den svenska restriktiva grundhållningen när det gäller EU:s budget är fast förankrad i riksdagen. I denna restriktiva grundhållning är principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning vägledande. Utskottet understryker värdet av att dessa principer fortsatt är vägledande i förhandlingen om EU:s kommande långtidsbudget för perioden 2028–2034.

För Sveriges del, som en liten öppen ekonomi, är det av stor betydelse att EU:s inre marknad utvecklas positivt och skapar möjligheter för svenska företag och medborgare. Enligt utskottet är det centralt att rådet och kommissionen i tillämpningen av den ekonomiska styrningen fullt ut respekterar de nationella parlamentens roll och att fokuset för ramverket förblir på medlemsländernas skuldållbarhet.

Utskottet välkomnar att Sverige har mottagit en första utbetalning från faciliteten för återhämtning och resiliens. Utskottet förutsätter att regeringen löpande fortsätter att informera utskottet om det fortsatta arbetet samt om kommande utbetalningar.

Utskottet välkomnar de framsteg som gjorts i förhandlingarna om flera förslag inom finansmarknadsområdet och följer särskilt förhandlingarna om att inrätta en digital euro.

Utskottet betonar vikten av att skydda EU:s finansiella intressen och ställde sig kritiskt till beslutet om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2023. Sverige röstade nej till rådets rekommendation om att bevilja ansvarsfrihet, mot bakgrund av att Sverige ansåg att det var allvarligt att kommissionen inte fått en revisionsförklaring

utan kritik för alla delar av budgeten. Europeiska revisionsrätten konstaterade också att felprocenten i EU-budgeten för 2024 uppgick till 3,6 procent och att ett flertal av revisorernas iakttagelser återspeglade att EU-budgetens exponering för olika risker ökar.

Utskottet ställde sig också kritiskt till kommissionens förslag till EU:s årsbudget för 2026. Sverige röstade som enda land nej till förslaget, med motiveringen att överenskommelsen som nåddes om EU:s årsbudget för 2026 inte bedömdes garantera tillräckliga marginaler för det kommande budgetåret.

Inför förhandlingarna om EU:s långtidsbudget för perioden 2028–2034 stämde regeringen av prioriteringarna för utformningen av EU:s budget på längre sikt i överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden. Utskottet anser mot den bakgrunden att utrikesutskottet bör föreslå att det aktuella motionsyrkandet avslås.

Avslutningsvis vill utskottet betona vikten av att frågor av betydelse för hela EU diskuteras och beslutas gemensamt av samtliga medlemsstater. Utskottet välkomnar åtgärder som syftar till att stärka den finansiella stabiliteten samt den förnyade diskussionen om en spar- och investeringsunion. Det är enligt utskottet angeläget att sådana åtgärder utformas med hänsyn till hela den inre marknaden och möjliggör en likvärdig behandling av medlemsstater som har respektive inte har euron som valuta.

Mot denna bakgrund anser utskottet att utrikesutskottet bör föreslå att skrivelsen läggs till handlingarna.

Stockholm den 28 april 2026

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S), Hanna Westerén (S), Iлона Szatmári Waldau (V), Annika Hirvonen (MP) och Merit Frost Lindberg (M).

Avvikande meningar

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Attackerna på välfärden och arbetsrätten i många EU-länder utgör ett allvarligt hot mot jämställdheten. EU:s påtvingade åtstramningspolitik har slagit extra hårt mot kvinnor. Kvinnor drabbas hårdast när välfärden skärs ned och arbetsvillkoren försämras. Vi driver kraven på ekonomisk rättvisa för kvinnor. EU bör införa en feministisk budget som bygger på en genomgripande feministisk analys och syftar till att utjämna skillnader mellan könen i fråga om inkomst, levnadsvillkor m.m. Regeringen bör verka för att EU inför en feministisk budget. Mot bakgrund av detta bör utrikesutskottet tillstyrka kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 8.

BILAGA 4

Skatteutskottets yttrande 2025/26:SkU7y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har gett bl.a. skatteutskottet tillfälle att senast den 30 april 2026 yttra sig över regeringens skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025 och eventuella följdmotioner. Utskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör utskottets beredningsområde och över kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 37.

Utskottet anser att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsyrkandet och lägga skrivelsen till handlingarna.

I yttrandet finns en avvikande mening (V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2025 i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, samarbetet om rättsliga och inrikes frågor samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

När det gäller skatteutskottets beredningsområde redogörs för arbetet inom följande områden: Skattefrågor i FN, mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen, mervärdesskatt, punktskatt, administrativt samarbete och tull.

Skattefrågor i FN

Under 2024 togs ett mandat fram för förhandlingar om en ramkonvention och i början av 2025 upprättades den mellanstatliga kommittén som ska ta fram ramkonventionen och två tillhörande protokoll. Ett av dessa två protokoll, det s.k. andra protokollet, handlar om hur skatttvister ska kunna undvikas och lösas. Förhandlingarna om såväl ramkonventionen som protokollet ska vara avslutade till hösten 2027. I september lämnade kommissionen en rekommendation till ett rådsbeslut om att ge kommissionen mandat att delta i förhandlingarna om det andra protokollet och de delar av ramkonventionen som är relaterade till eller påverkar det andra protokollet. Kommissionen hade inte fått något mandat vid årets slut.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i oktober.

Mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen

Kommissionen presenterade i mars 2024 ett förslag om ändringar i förordningen från 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM-förordningen). Syftet är att förenkla och stärka mekanismen (se fakta-PM 2024/25:FPM25). Den 27 maj 2025 beslutade rådet för allmänna frågor om en allmän inriktning om förslaget och den 29 september antogs förslaget i rådet.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i april och skatteutskottet informerades om frågan senast i juni 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i maj och september.

Mervärdesskatt

Direktiv om mervärdesskatt vid distansförsäljning av importerade varor

Den 8 december 2022 presenterade kommissionen ett lagstiftningspaket om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern (ViDA) i vilket det ingick ett förslag om att göra säljarna ansvariga för mervärdesskatt vid distansförsäljning av importerade varor av mindre värde genom att göra det obligatoriskt för dem att redovisa skatten i den särskilda ordningen vid import (se fakta-PM 2022/23:FPM37). På Ekofinrådet den 13 maj 2025 nåddes en politisk överenskommelse om ett omarbetat förslag som i huvudsak innebär att det inte längre är möjligt för säljare att undvika ansvaret för att betala moms vid viss import, oavsett om mervärdesskatten redovisas enligt den särskilda ordningen vid import. Förslaget antogs sedan vid rådet den 18 juli.

Skatteutskottet informerades i frågan i maj 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i maj och juli.

Eppo och Olafs åtkomst till information om mervärdesskatt

Kommissionen presenterade i november ett förslag till ändring av förordningen från 2010 om Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpnings (Olaf) åtkomst till information om mervärdesskatt på unionsnivå. Förslaget handlar om att Eppo och Olaf ska få åtkomst till uppgifter om mervärdesskatt som utbyts på EU-nivå enligt rådets förordning (EU) nr 904/2010. Syftet är att säkerställa överensstämmelse mellan rådets förordning (EU) 2017/19392 (Eppo-förordningen), förordning (EU, Euratom) nr 883/20133 (Olaf förordningen) och förordning (EU) nr 904/2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri (se fakta-PM 25/26:FPM44).

Punktskatt

Omarbetat energiskattedirektiv

I juli 2021 presenterade kommissionen, som en del av det s.k. Fit for 55-paketet, ett förslag till omarbetat energiskattedirektiv (se fakta-PM 2020/21:FPM130). Förslaget diskuterades vid Ekofinrådet den 13 november 2025.

Skatteutskottet informerades i frågan i november 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i november.

Tobaksskattedirektivet

I juli presenterade kommissionen sitt förslag till ett nytt tobaksskattedirektiv. Förslaget innebär att det nuvarande tobaksskattedirektivet ersätts med ett nytt direktiv, som är en omarbetning av det tidigare direktivet med vissa ändringar. Syftet med förslaget är huvudsakligen att nya tobaksrelaterade produkter inkluderas i tillämpningsområdet, och att minimiskattenivåerna justeras. Ändringarna föreslås börja tillämpas den 1 januari 2028 (se fakta-PM 2025/26:FPM1). Förslaget diskuterades på Ekofinrådet den 10 oktober.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i oktober 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i oktober.

Administrativt samarbete

Administrativt samarbete i fråga om beskattning

EU slöt mellan 2015 och 2016 fem internationella avtal med Schweiz, Liechtenstein, Monaco, Andorra och San Marino om administrativt samarbete i frågor som rör direkt beskattning. Behov av uppdatering av avtalen uppstod bl.a. med anledning av att Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) gemensamma rapporteringsstandard för automatiskt utbyte om finansiella konton mellan olika stater och jurisdiktioner (CRS) har uppdaterats. Samma standard är genomförd inom EU genom rådets direktiv om administrativt samarbete på skatteområdet (DAC). Under 2024 uttryckte även Norge intresse för att inleda förhandlingar med EU om att ingå ett avtal för att förbättra det administrativa samarbetet i frågor som rör direkt beskattning med medlemsstaterna. Det skulle innebära att Norge delvis deltar i samarbetet enligt DAC. I juli 2025 gav kommissionen sin rekommendation för ett rådsbeslut om mandat att inleda förhandlingar om ett avtal om utökat administrativt samarbete på skatteområdet mellan Norge och EU. Ekofinrådet beslutade i oktober att ge kommissionen ett sådant mandat. Då beslutades även om undertecknandet av kommissionens framförhandlade ändringar i EU:s avtal med Schweiz, Liechtenstein, Monaco, Andorra och San Marino så att de överensstämmer med den uppdaterade globala standarden för utbyte av upplysningar om finansiella konton. Rådet beslutade den 21 oktober att avtalen skulle antas.

Skatteutskottet informerades om frågan i september 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i oktober.

Ändringsdirektiv om administrativt samarbete

Kommissionen presenterade i oktober 2024 ett förslag till ändringsdirektiv om samarbete (DAC 9) (se fakta-PM 2024/25:FPM9).

På Ekofinrådet den 11 mars 2025 antogs en allmän riktlinje om förslaget, vilket sedan antogs på rådet den 14 april.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i februari 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i mars.

Tull

Reformering av tullunionen

Kommissionen presenterade sitt förslag om en reformering av tullunionen i maj 2023 (se fakta-PM 2022/23:FPM97). Rådet enades den 27 juni 2025 om ett partiellt mandat inför trepartsmötet med Europaparlamentet och kommissionen.

Överläggningar med skatteutskottet ägde rum i januari och juni 2025 och skatteutskottet informerades om frågan i december. Samråd med EU-nämnden ägde rum i juni och december.

Avskaffande av tröskelvärdet för tullbefrielse

Som en del av reformen av tullunionen, ingår förslaget till ändring av förordningen från 1987 om införandet av en förenklad tullbehandling för distansförsäljning av varor och av förordningen från 2009 om avskaffandet av tröskelvärdet för tullbefrielse (se fakta-PM 2022/23:FPM97). På Ekofinrådet den 13 november 2025 nåddes en politisk överenskommelse som innebär att tullfriheten för försändelser från tredjeländ med ett sammanlagt värde under 150 euro tas bort och att tull ska betalas från första kronan. På Ekofinrådet den 12 december nåddes en politisk överenskommelse som innebär att det, under en övergångsperiod, tas ut en schablontull på 3 euro per vara i en försändelse från ett tredjeländ med ett sammanlagt värde under 150 euro.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i december 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i november och i december.

Programmet för den inre marknaden och tullen

I september presenterade kommissionen, som en del av den föreslagna fleråriga budgetramen för 2028–2034, ett förslag om inrättande av programmet för den inre marknaden och tullen (se fakta-PM 2025/26:FPM28). Förslaget är en sammanslagning av de nuvarande programmen: programmet för den inre marknaden, tullprogrammet, fiscalisprogrammet, unionsprogrammet för bedrägeribekämpning samt instrumentet för inköp av tullkontrollutrustning. Rådet enades den 19 december 2025 om ett partiellt mandat inför trepartsmöte med Europaparlamentet och kommissionen.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i november 2025.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 37 föreslås att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder. Motionärerna anför att de vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU. Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner enligt motionärerna hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt, vilket drar undan stora resurser från samhället som skulle ha kunnat användas till den gemensamma välfärden. Motionärerna menar att det är allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för samhället. Motionärerna anför vidare att de arbetar för att stärka regleringarna av skatteparadis och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottligheten har enligt motionärerna blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottslighet flyter över gränserna. Motionärerna menar därför att arbetet mot detta måste stärkas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att frågan om att motverka skatteflykt, skatteundragande och skadlig skattekonkurrens har fortsatt hög politisk prioritet.

När det gäller att stärka det internationella ramverket mot skatteflykt och skatteundragande har Sverige deltagit mycket aktivt i OECD:s och G20:s gemensamma projekt för att motverka skattebaserodering och vinstförflyttning (BEPS).

Sverige har också genomfört EU:s s.k. skatteflyktsdirektiv (Anti Tax Avoidance Directive, ATAD) som bl.a. innebär att ränteavdragsbegränsningsregler, CFC-regler (Controlled Foreign Company), regler om exitbeskattning för företag, regler mot s.k. hybrida mismatchningar och en skatteflyktsregel har införts.

För att genomföra rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen och därigenom förhindra skatteflykt och aggressiv skatteplanering ställde sig utskottet bakom regeringens förslag om en tilläggs-skatt som ska säkerställa att stora multinationella koncerners vinster beskattas med en effektiv skattesats om minst 15 procent.

Regeringen arbetar också kontinuerligt med att uppdatera befintliga skatteavtal och förhandla nya för att säkerställa att de är i linje med aktuella internationella standarder, vilket bl.a. bidrar till att stärka transparensen, möjliggöra informationsutbyte och motverka skatteflykt och skatteundragande.

Regeringen deltar vidare i arbetet med att ytterligare stärka det administrativa samarbetet i fråga om beskattning, bl.a. har lagstiftning om rapportering och utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och om rapportering och utbyte av information om krypto-tillgångar nyligen införts.

Regeringen deltar också i arbetet med att uppdatera EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet för att säkerställa att kriterierna för god förvaltning på skatteområdet är uppfyllda.

Med hänsyn till vad som anförts finner utskottet inte skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälpa till skatteflykt. Utskottet anser därmed att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsförslaget.

Utskottet har i övrigt inga synpunkter på den redogörelse som lämnas i skrivelsen om arbetet på skatte- och tullområdet.

Stockholm den 28 april 2026

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Boriána Åberg (M), Marie Olsson (S), Bo Broman (SD), Kalle Olsson (S), Marie Nicholson (M), Ida Ekeröth Clausson (S), Mathias Tegnér (S), Adam Reuterskiöld (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Vilhelmsson (C), Jimmy Ståhl (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD) och Ulf Lindholm (SD).

Avvikande mening

Verksamheten i Europeiska unionen för 2025 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Jag och mitt parti vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU. Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt, vilket drar undan stora resurser från samhället som skulle ha kunnat användas till den gemensamma välfärden. Det är allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för samhället. Jag och mitt parti arbetar för att stärka regleringarna av skatteparadis och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottsligheten har blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottslighet flyter över gränserna. Arbetet mot detta måste stärkas. Jag och mitt parti föreslår därför att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder.

BILAGA 5

EU-nämndens yttrande 2025/26:EUN1y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 19 mars 2026 att ge EU-nämnden och utskotten tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025. EU-nämnden har beslutat att yttra sig över skrivelsen i frågor som har varit av särskilt intresse i nämndens verksamhet under 2025.

EU-nämndens överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2025 i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens verksamhet och utveckling. Den behandlar flera olika politikområden och tar upp beslut och händelser utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar. EU-nämnden anser att regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen är ett viktigt underlag för att riksdagen ska kunna följa utvecklingen inom EU.

I bilagorna till skrivelsen redogörs för mål vid EU-domstolen av svenskt intresse, avslutade och pågående överträdelseärenden samt beslut i rådet som Sverige inte har stött.

EU-nämnden vill, i likhet med tidigare år, uttrycka sin uppskattning över skrivelsen, som ger en överskådlig och informativ redogörelse för verksamheten i EU under 2025.

EU-nämndens ställningstagande

Synpunkter av övergripande karaktär

Europeiska unionens arbete har under året präglats av ett instabilt världsläge, den geopolitiska situationen samt utmaningar i relationen med USA. Rysslands krig mot Ukraina, situationen i Mellanöstern samt handelshinder och tullar har varit återkommande frågor på rådets dagordningar och föremål för diskussion i Europeiska rådet samt vid möten i kretsen av stats- och regeringschefer.

Regeringen har samrått med EU-nämnden inför möten i Europeiska rådet där bl. a. Ukraina, Mellanöstern, den kommande fleråriga budgetramen, konkurrenskraft och regelförenkling diskuterats. Regeringen har vid samtliga tillfällen fått stöd för sina ståndpunkter med delvis oliklydande avvikande ståndpunkter från tre partier (S, V, och MP). Under pågående möte i Europeiska rådet den 18–19 december samrådde regeringen med EU-nämnden om ekonomiskt stöd till Ukraina. Regeringen fick stöd för sin ståndpunkt.

Samråd har även ägt rum inför informella möten i kretsen av stats- och regeringschefer där bl.a. EU:s försvarsförmåga och stödet till Ukraina har diskuterats. Regeringen fick stöd för sin ståndpunkt vid båda tillfällena med en avvikande ståndpunkt från ett parti vid ett tillfälle (SD).

Tidpunkten för samråd med EU-nämnden inför möten i Europeiska rådet och inför informella möten i kretsen av stats- och regeringschefer har varierat och samråd har i flera fall ägt rum vid andra tider än gängse praxis.

Europeiska kommissionen har under året presenterat flera s.k. omnibuspaket om regelförenkling, vilka har hanterats inom flera olika rådskonstellationer. Regeringen har samrått med EU-nämnden inför dessa rådsmöten.

EU-nämnden har hanterat ett stort antal skriftliga samråd, bl.a. inför rådsbeslut som antas genom skriftliga förfaranden samt inför godkännande av A-punkter, dvs. beslutspunkter där en överenskommelse redan har nåtts vid förberedande möten och som rådet kan besluta om utan diskussion. Inför rådsbeslut om restriktiva åtgärder (sanktioner) samråder regeringen i regel skriftligen med EU-nämnden. Under det gångna året har regeringen samrått skriftligen med nämnden om restriktiva åtgärder mot Ryssland vid flera tillfällen, bl.a. om fyra nya sanktionspaket. Det fanns ett brett stöd i nämnden för regeringens hållning vid samtliga skriftliga samråd om restriktiva åtgärder mot Ryssland.

Särskilda synpunkter

På allmänna rådet har rättsstatsfrågorna återigen varit återkommande dagordningspunkter. Inom ramen för den årliga rättsstatsdialogen har det genomförts flera landspecifika dialoger och en horisontell diskussion om kommissionens årliga rapport om rättsstatsprincipen, vilken även detta år omfattar fyra kandidatländer (Albanien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien). Sammantaget har det funnits stöd för regeringens hållning med en avvikande ståndpunkt från tre partier (S, V och MP) vid en landspecifik diskussion. Nämnden har vidare gett regeringen stöd för dess linje i hanteringen av utvecklingen av unionens värden i Ungern, med en avvikande ståndpunkt från ett parti (S). Förhandlingarna om den fleråriga budgetramen 2028–2034 har inletts och behandlats av nämnden vid flera tillfällen. Vid samtliga tillfällen har nämnden gett regeringen stöd för dess linje, med avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP). Allmänna rådet har vidare hanterat omnibuspaketen om förenkling av lagstiftningen och den årliga översiktsrapporten om förenkling, genomförande och efterlevnad vid ett par tillfällen. Vid nämndens behandling av frågorna har regeringen fått stöd för sin inriktning, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Regeringen fick även stöd för sin ståndpunkt vid nämndens behandling av ändring av förordning om förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen.

Inom ramen för allmänna rådet har förberedande diskussioner inför Europeiska rådets möten ägt rum i nämnden vid åtta tillfällen, dels om utkast till rådets kommenterade dagordning, dels om utkast till slutsatser. Nämnden har gett regeringen stöd för dess linje vid samtliga tillfällen, med avvikande ståndpunkter vid olika tillfällen från flera partier (S, SD, V, C och MP). Den återkommande dagordningspunkten om lagstiftningsplaneringen, som omfattar bl.a. kommissionens arbetsprogram och den gemensamma förklaringen, har behandlats av nämnden vid flera tillfällen inför allmänna rådet. Vid dessa tillfällen har regeringen fått stöd för sin hållning, med

avvikande ståndpunkter vid vissa tillfällen från flera partier (S, V, C och MP). Regeringen fick vidare stöd för sin ståndpunkt vid nämndens behandling av slutsatser om EU:s utvidgning.

Inom ramen för rådet för utrikes frågor har Rysslands krig mot Ukraina även under detta år varit ett genomgående tema och regeringen har samrått med nämnden inför diskussioner på rådsmötena. Vid samtliga tillfällen har det funnits bred samsyn och stöd för regeringens hållning. Nämnden har därutöver löpande behandlat situationen i Mellanöstern inför möten i rådet för utrikes frågor. Regeringen har vid samtliga tillfällen fått stöd för sin linje. Fyra partier har vid olika tillfällen anmält avvikande ståndpunkter, vilka delvis varit likalydande (S, V, C och MP).

Inför möten i rådet för utrikes frågor – försvar har EU:s stöd till Ukraina varit en återkommande fråga och regeringen har fått stöd för sin linje. Även försvarsberedskap har behandlats i rådet vid flera tillfällen och vid samråd med nämnden om dessa frågor har regeringen fått stöd för sin linje, med en avvikande ståndpunkt från ett parti (V).

Inför möten i rådet för utrikes frågor – handel har handelsrelationen med USA varit i fokus. Regeringen har samrått med EU-nämnden vid flera tillfällen och fått stöd för sin inriktning med delvis likalydande avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Inför ett extrainsatt rådsmöte om de historiskt höga tullar som USA infört fick regeringen stöd för sin inriktning med delvis likalydande avvikande ståndpunkter (S, V och MP).

Inför möten i rådet för ekonomiska och finansiella frågor har även detta år ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands krig mot Ukraina varit ett återkommande tema. Regeringen har även samrått inför antagande av ett stort antal genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Regeringen har genomgående fått stöd i nämnden för sin hållning i båda dessa frågor. EU:s finansministrar diskuterade under hösten konkurrenskraft och finansiella aspekter av energipriser. Fyra partier anmälde avvikande ståndpunkter vid samrådet i nämnden (S, V, C och MP). När rådet skulle anta en politisk överenskommelse om förordningen om avskaffande av tröskelvärdet för tullbefrielse fick regeringen stöd för sin linje i nämnden. Efter att ordförandeskapet nära inpå rådsmötet presenterat ett kompromissförslag hölls ett kompletterande samråd samma morgon som rådsmötet. Regeringen fick även då stöd för sin ståndpunkt.

Inom ramen för rådet för rättsliga och inrikes frågor har nämnden behandlat olika rättsakter kopplade till migrationsområdet. Regeringen fick stöd för sin linje avseende återvändandeförordningen och förändringar i asylprocedurförordningen gällande tillämpning av begreppet säkra länder men tre partier anmälde vid dessa tillfällen avvikande ståndpunkter (V, C och MP). Det fanns vidare stöd för regeringens linje när rådet skulle anta en allmän inriktning om en EU-gemensam lista över säkra ursprungsländer. Två partier anmälde en gemensam avvikande ståndpunkt (V och MP). Det fanns även stöd för regeringens hållning inför en diskussion om genomförandet av migrations- och asylpakten men två partier anmälde avvikande ståndpunkter (V och MP).

Regeringen fick i oktober stöd för sin linje avseende Frontex framtid med avvikande ståndpunkter från tre partier (SD, V och MP). Kampen mot strafflöshet avseende brott begångna i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina har varit en återkommande fråga och nämnden har gett regeringen stöd för dess hållning. Frågor som rör rättsstatsprincipen har även varit återkommande inom rådet för rättsliga och inrikes frågor. Under året har bl.a. rättsstatsprincipen på det rättsliga området behandlats, liksom rättsstatsprincipen som en grundläggande pelare för demokratin samt slutsatser om kommissionens årliga rapport om tillämpningen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Regeringens hållning i dessa frågor har vid samråden haft stöd. Vidare har nämnden även detta år fått lägesrapporter om kampen mot narkotikahandel och organiserad brottslighet.

Vid samråd inför rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor har nämnden återigen behandlat dels direktivet om praktiktjänstgöring, dels direktivet om likabehandling och gett regeringen stöd för dess hållning i båda fallen. Även detta år har en mängd rådsslutsatser behandlats. Dessa har handlat om främjande av jämställdhet i den AI-drivna digitala tidsåldern, om stöd till äldre så att de kan nå sin fulla potential på arbetsmarknaden och i samhället, om våld mot kvinnor och våld i hemmet, om social inkludering av personer med funktionsnedsättning och slutsatser om den framtida EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad. Regeringen fick stöd för sina ståndpunkter i samtliga fall, med avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP) rörande de två sistnämnda slutsatserna. Inom ramen för planeringsterminen har även detta år ett stort antal frågor hanterats av nämnden vid flera tillfällen, bl.a. sysselsättningsrapporten, den nya handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den första strategin för fattigdomsbekämpning, samt främjande av social inkludering och sammanhållning genom en konsekvent social- och bostadspolitik. Vid samtliga tillfällen har regeringen fått stöd för sin linje, med en avvikande ståndpunkt från två partier (V och MP) rörande den sistnämnda frågan. Även på sysselsättningsområdet och det sociala området har frågor om regelförenkling behandlats och nämnden har gett stöd för regeringens inriktning, med en avvikande ståndpunkt från två partier (S och V). På området hälsofrågor har nämnden vid några tillfällen behandlat rättsakten om kritiska läkemedel och gett regeringen stöd för dess hållning.

Inför möten i konkurrenskraftsrådet samrådde regeringen med nämnden om flera frågor som syftar till att stärka EU:s konkurrenskraft. Som exempel kan nämnas en ny strategi för den inre marknaden där regeringen fick ett brett stöd för sin inriktning. Regeringen samrådde vidare med nämnden om ett övergripande förenklingspaket och fick stöd för sin inriktning men med avvikande ståndpunkter från flera partier, delvis likalydande (S, V, C och MP). Inom ramen för den kommande fleråriga budgetramen presenterade kommissionen ett förslag till förordning om inrättande av en europeisk konkurrenskraftsfond. Regeringen fick stöd för sin inriktning vid samrådet men två partier lämnade oliklydande avvikande ståndpunkter (V och MP).

Inför möten i rådet för transport-, telekommunikation- och energi har alla tre områdena behandlats av nämnden. På energiområdet har åtgärder som syftar till att minska EU:s beroende av rysk energi och hålla energipriserna nere stått i fokus. Regeringen samrådde med nämnden om färdplanen för att upphöra med import av energi från Ryssland och fick stöd för sin inriktning men med en avvikande ståndpunkt (S, C, V och MP). Regeringen samrådde också med nämnden om handlingsplanen för överkomliga energipriser och fick stöd för sin inriktning med oliklydande avvikande ståndpunkter från två partier (V och MP).

Inför möten i rådet för jordbruk och fiske samrådde regeringen med nämnden om reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken. Regeringen fick stöd för sin inriktning med oliklydande avvikande ståndpunkter från två partier (S och MP). Regeringen har även samrått med nämnden om ett förenklingspaket (Omnibus III) för den gemensamma jordbrukspolitiken. Regeringen fick stöd för sin inriktning med en likalydande avvikande ståndpunkt från tre partier (S, V och MP). På fiskeområdet har rådet i sedvanlig ordning diskuterat fastställande av fiskemöjligheter i olika vatten. Regeringen samrådde bl.a. om kommissionens förslag till fiskemöjligheter i Östersjön och fick stöd för sin ståndpunkt med delvis likalydande avvikande ståndpunkter från fyra partier (S, V, C och MP). Regeringen röstade vid rådsmötet nej till kommissionens förslag. Regeringen har också samrått med nämnden om EU:s årliga samråd om fiskemöjligheter med Storbritannien och Norge. Regeringen fick, i likhet med föregående år, stöd för sin inriktning i EU:s samråd med Storbritannien men inte i EU:s samråd med Norge där tre partier lämnade avvikande ståndpunkter (S, V och MP).

Inom ramen för miljørådet har nämnden vid några tillfällen behandlat ändring av den europeiska klimatlagen och gett regeringen stöd för sin position, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Inför den 30:e partskonferensen (COP30) för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) har nämnden behandlat dels slutsatser inför COP30, dels EU:s framläggande av ett uppdaterat nationellt fastställt bidrag till UNFCCC. Nämnden har vid dessa tillfällen gett regeringen stöd för dess hållning, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Vid nämndens behandling av dels slutsatser om den europeiska strategin för vattenresiliens, dels slutsatser om Europas miljö 2030 fick regeringen stöd för sina ståndpunkter, med avvikande ståndpunkter från två partier (V och MP) rörande de förstnämnda slutsatserna och från fyra partier (S, V, C och MP) rörande de sistnämnda slutsatserna. Vid nämndens behandling av diskussionen om miljödimensionen av given för en ren industri fick regeringen stöd för sin linje, med avvikande ståndpunkter från flera partier (S, V, C och MP). Inför en diskussion på rådet om EU:s bioekonomistategi fick regeringen stöd av nämnden för sin linje, med avvikande ståndpunkter från några partier (S, V och MP).

Stockholm den 29 april 2026

På EU-nämndens vägnar

Erik Ottoson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Erik Ottoson (M), Matilda Ernkrans (S), Martin Kinnunen (SD), Mathias Tegnér (S), Martin Westmont (SD), Ilona Szatmári Waldau (V), Leonid Yurkovskiy (SD), Rebecka Le Moine (MP), Elin Nilsson (L), Markus Kallifatides (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), Anna Vikström (S), Per-Arne Håkansson (S), Martina Johansson (C) och Fredrik Ahlstedt (M).